

ความมั่นคงของ พระพุทธรศาสนา

พระราชธรรมนิเทศ

วัดบวรนิเวศวิหาร

เรียบเรียง

ความมั่นคงของพระพุทธศาสนา
พระราชธรรมนิเทศ
วัดบวรนิเวศวิหาร
เรียบเรียง

จัดพิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ
โดย
ศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย

พิมพ์ที่ พริตติ้งการพิมพ์ พุทธศักราช ๒๕๓๕
๑๘๔/๑๐ ลาดพร้าว ๘๗ กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐
โทร. ๕๓๘-๘๑๒๗, ๕๓๙๘๖๓๒
จารุพรรณ วันทนทวี ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

คำนำ

งานของศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย ได้ตั้งขึ้นด้วยเจตนาที่จะสืบต่อพระพุทธปณิธานของพระพุทธเจ้า ที่ทรงตั้งพระทัยไว้ก่อนที่จะทรงแสดงปฐมเทศนาความว่า พระองค์จะทรงดำรงพระชนม์อยู่เพื่อทำงาน ๔ ประการคือ

“ให้การศึกษาแก่พุทธบริษัท

ให้พุทธบริษัทได้ประพฤติปฏิบัติตามพระสัทธรรม เพื่อให้พุทธบริษัทที่ได้รับการศึกษา และประพฤติปฏิบัติด้วยตนเองแล้ว นำพระสัทธรรมไปเผยแผ่ ชี้แจงแสดง แก่คนอื่นได้โดยพิสดาร

คราวใดที่มีปรปวาทคือการกล่าวจ้วงจาบ บิดเบือน พระสัทธรรมเกิดขึ้น พุทธบริษัทจะต้องมีความสามารถในการแก้ไขปรปวาทนั้นให้ยุติลงด้วยดี”

เมื่องานหลักทั้ง ๔ ประการนี้สำเร็จแล้วพระองค์จึง จะเสด็จดับขันธปรินิพพาน

พระพุทธปณิธานทั้ง ๔ ประการนี้ของพระพุทธเจ้า สมบูรณ์เต็มก่อนกาลปรินิพพานของพระพุทธเจ้า และมีการ สืบทอดเจตนารมณ์เหล่านี้กันมาโดยลำดับ จนสามารถนำพา พระพุทธศาสนาสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน งานสืบทอดงาน พระพุทธศาสนาที่ปฏิบัติกันอยู่ เป็นความตึงามที่ควรแก่การ สนับสนุน แต่หากว่าจะมีการจัดองค์กรขึ้นทำงาน ในลักษณะ

“ร่วมหลักความคิด ร่วมกิจกรรม ร่วมผลประโยชน์กันของกลุ่มพุทธบริษัททั้งหลาย ในลักษณะเป็นการทำงานบนพื้นฐาน “สามัคคีร่วมชาติ พุทธศาสนาร่วมใจ” โดยให้พระพุทธรศาสนา โดยเฉพาะศาสนธรรมเป็นแกนใจ ในการศึกษา ปฏิบัติ เผยแผ่ และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแก่พระพุทธรศาสนาแล้ว จะเป็นการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ศูนย์ส่งเสริมพระพุทธรศาสนาแห่งประเทศไทย ได้ปฏิบัติขึ้นด้วยความสามัคคีพร้อมเพรียงกันของพุทธบริษัททุกฝ่าย จำนวนหนึ่ง และมีคนสนับสนุนมากขึ้นโดยลำดับ งานที่ศูนย์ส่งเสริมพระพุทธรศาสนาที่ทำกันเป็นหลักในขณะนี้ คือการจัดงานสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธรศาสนา ในเทศกาลวิสาขบูชา การเผยแผ่ศาสนธรรม ในรูปของเอกสาร การสั่งสอนในโรงเรียน การเผยแผ่ทางวิทยุและโทรทัศน์ ตลอดจนการสังคมสงเคราะห์ในรูปแบบต่าง ๆ ตามกำลังความสามารถของศูนย์ส่งเสริมพระพุทธรศาสนาแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นองค์กรจัดตั้งที่กำลังรอเวลาเจริญเติบโตจะทำได้

หนังสือเรื่อง ความมั่นคงของพระพุทธรศาสนา เล่มนี้เป็นงานการเผยแผ่พระพุทธรศาสนาในรูปของเอกสาร โดยศูนย์ฯ ในรูปของการเผยแผ่ด้วยรายย่อย จนนเกือบจะเป็นราคาทุน ด้วยความหวังว่าหนังสือเล่มนี้ จะสามารถให้ความรู้ความเข้าใจในศาสนธรรม แก่ท่านสาธุชนผู้สนใจในธรรมได้ตามสมควร ทั้งสามารถช่วยเหลือท่านที่ต้องการ

หนังสือธรรมะไปแจกในงานต่าง ๆ มีงานศพ ของขวัญ หรือ
มอบแก่ท่านที่เคารพนับถือ เป็นต้น หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือ
ที่เคยพิมพ์มาแล้ว แต่ขาดคราวลงในเวลาอันรวดเร็ว ซึ่งเป็น
การแสดงว่าท่านสาธุชนได้ให้ความสนใจ ส่งเสริมสนับสนุน
กิจกรรมของ ศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย
เพราะว่าการช่วยเหลือกิจกรรมของศูนย์ฯ ในลักษณะนี้ เป็น
ทั้งการศึกษาธรรม ปฏิบัติธรรม และเป็นธรรมทานอันเป็น
การให้ที่ทรงแสดงว่าชนะการให้ทั้งปวง

ศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทยหวังว่า
งานเผยแผ่ธรรมในรูปแบบเอกสาร และในรูปแบบอื่น คงได้รับ
การส่งเสริมสนับสนุนจากสาธุชนด้วยดี โดยเฉพาะหนังสือ
เล่มนี้คงจะอำนวยความสะดวกในการศึกษา ปฏิบัติ เผยแผ่ แก้
ปัญหาแก่ท่านพุทธบริษัททั้งหลายได้เป็นอย่างดี

ขออนุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย ได้โปรดดล
บันดาลอภิบาลรักษาให้ท่านสาธุชนผู้สนใจในธรรมเข้าร่วม
กิจกรรมส่งเสริมพระพุทธศาสนา จงประสบความเจริญอกงาม
ไพบุคลย์ในธรรม อันพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงประกาศแสดงไว้
ดีแล้วตลอดกาลนาน.

ศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย
พระตำหนักล่าง วัดบวรนิเวศวิหาร

โทร. ๒๘๑๒๑๓๙

**พระราชสารของ
สมเด็จพระนารายณ์มหาราช**

“พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ จะให้เราเข้ารีตดั่งนั้นหรือ เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่มากเพราะในราชวงศ์ของเรา ก็ได้นับถือพระพุทธศาสนามาช้านานแล้ว จะให้เราเปลี่ยนศาสนาอย่างนี้ เป็นการยากอยู่ และถ้าพระผู้เป็นเจ้าของผู้สร้างฟ้าสร้างดินจะต้องการให้คนทั่วไปนับถือศาสนาเดียวกัน พระเจ้ามิจัดการให้เป็นเช่นนั้นเสียแล้วหรือ”

พระราชปณิธานใน
พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

“ตั้งใจจะอุปถัมภ์กษัตริย์ ย่อยกพระพุทธศาสนา
จะป้องกันขอบขัณฑสีมา รักษาประชาชนและมนตรี”

(พระราชนิพนธ์นिरาคทำดินแดง)

สารบัญ

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ	๑
ความมั่นคงของพระพุทธศาสนา	๒๓
– ปัจจัยแห่งความมั่นคงของพระพุทธศาสนา	๒๔
– ความเสื่อมของพระพุทธศาสนาเกิดจากอะไร	๓๓
– ปัจจุบันนี้ ภัยทั้ง ๓ ประการนั้นยังมีอยู่หรือไม่	๓๘
– อะไรคือเป้าหมายที่แท้จริงของเขา?	๔๒
– เราจะทำอย่างไรกับพระพุทธศาสนาของเรา?	๖๐

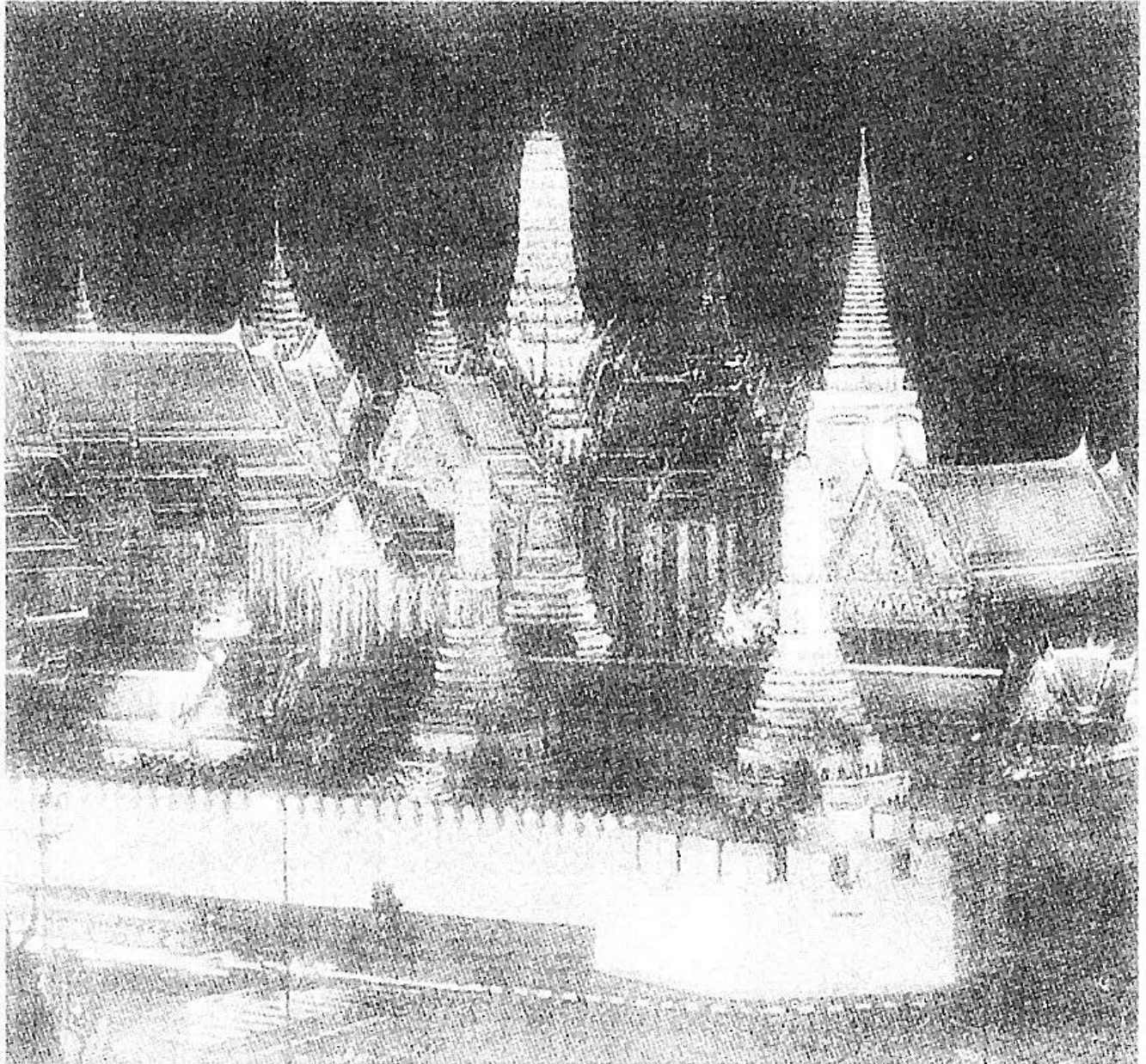
นำพระทัยของ
สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

อันตัวพ่อ ชื่อว่า พระยาตาก
ทนทุกข์ยาก กู้ชาติ พระศาสนา
ถวายเป็นแผ่นดิน ให้เป็น พุทธบูชา
แต่พระศาสดา สมณะ พุทธโคดม
ให้ยื่นยง คงถ้วน ห้าพันปี
สมณะพราหมณ์ชี ปฏิบัติ ให้พอสม
เจริญสมณะ วิปัสสนา พ่อชื่นชม
ถวายเป็นบงคม รอยบาท พระศาสดา
คิดถึงพ่อ พ่ออยู่ คู่กับเจ้า
ชาติของเรา คงอยู่ คู่พระศาสนา
พุทธศาสนา อยู่ยง คู่องค์กษัตริย์
พระศาสดา ฝากไว้ ให้คู่กัน

(จารึกในศาลพระเจ้าตากสินมหาราช วัดอรุณราชวราราม)

พระพุทธศาสนา

เป็นศาสนาประจำชาติ

พระราชหัตถเลขาของ
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
พระปิยมหาราช

“พระราชบิดาของฉัน ได้ทรงสละเวลาเป็นส่วนใหญ่ในการศึกษาและคุ้มครองศาสนาของชาติ ส่วนฉันได้ขึ้นครองราชย์ในขณะอายุยังน้อย จึงไม่มีเวลาที่จะเป็นนักศึกษาอย่างพ่อ ฉันเองมีความสนใจในการศึกษาหนังสือหลักธรรมต่าง ๆ สนใจที่จะคุ้มครองศาสนาของเรา และต้องการที่จะให้มหาชนทั่วไปมีความเข้าใจถูกต้อง

ดูเหมือนว่า ถ้าชาวยุโรปเชื่อในคำสอนของคณะมิชชันนารีว่า ศาสนาของเราโง่งมง่ายและชั่วทราม คนทั้งหลายก็จะต้องถือว่าพวกเราเป็นคนโง่งมง่ายและชั่วทรามไปด้วย ฉันจึงรู้สึกขอบคุณบรรดาบุคคล เช่นท่านเป็นตัวอย่างที่สอนชาวยุโรปให้ความเคารวะแก่ ศาสนาของเรา”

(พระราชหัตถเลขาถึง เซอร์ เอ็ดวิน อาร์โนลด์)

ขอความสุขความเจริญจงมีแด่ท่านผู้ชมทั้งหลาย

เรื่องธรรมะกับสังคมนั้น ได้นำเอาเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม มามองจากด้านธรรมะ

เหตุการณ์บ้านเมืองต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงต้นเดือนนี้ ก็มีข่าวที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรง ความขัดแย้งในด้านต่าง ๆ มากมายเหลือเกิน แต่ประเด็นที่น่าศึกษาสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับพุทธศาสนิกชนทั้งหลายก็คือ ข่าวที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา อันมีลักษณะที่น่าดีใจ กับน่าสลดใจ

ที่น่าดีใจก็คือ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในประเทศเขมร ซึ่งมีการปกครองด้วยระบบสังคมนิยมกันมาเป็นเวลาหลายปี พอบทเขาจะเปลี่ยน เขาเปลี่ยนแบบพลิกหน้ามือเป็นหลังมือ คือนอกจากจะเปลี่ยนจากระบบสังคมนิยมมาเป็นประชาธิปไตยแล้ว

ยังประกาศเอาพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติอีกด้วย

จึงถือว่า เป็นข่าวที่น่าดีใจสำหรับพุทธศาสนิกชน ชาวเขมร ซึ่งเป็นเพื่อนบ้านของเรา เพราะที่เขมรนั้นมีพุทธศาสนิกชนเป็นจำนวนมาก

แม้มีศาสนิกที่นับถือศาสนาอื่นอยู่ ก็เป็นจำนวนน้อย ที่น่าคิดก็คือว่าท่านเหล่านั้นได้ใช้ลัทธิ สังคมนิยมปกครองบ้านเมืองมา แต่ในส่วนลึกด้านจิตใจจริง ๆ มีความเคารพนับถือศรัทธาในพระพุทธศาสนาและมีความมั่นคงในพระพุทธศาสนาจนถึงกับประกาศเอา

พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาประจำชาติ

ในขณะที่เดียวกัน เมื่อมองกลับมาที่บ้านเมืองเรา ก็มีข่าวการรณรงค์เพื่อขอร้องให้บรรจุข้อความว่า **พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไว้ในรัฐธรรมนูญ** ซึ่งกำลังพิจารณากันอยู่ในปัจจุบัน

การเรียกร้องในลักษณะนี้ ปราภฏมาเป็นเวลานานแล้วแต่ไม่เคยประสบความสำเร็จ การเรียกร้องในคราวนี้ก็มีอยู่ ๒ ประเด็น

ประเด็นหนึ่ง ขอให้ตัดคำว่า **ลัทธิ** นิยมทางศาสนาออกไป เพราะเราเคยเจอปัญหาจากลัทธิ นิยมทางศาสนา ซึ่งนิยามความหมายไม่ได้ว่า ขอบข่ายนั้นอยู่ตรงไหนเพราะคนทั้งหลายที่สามารถเกาะกลุ่มกันได้ แล้วแสดงลัทธิความเชื่อถือ ของตนเองแยกเพี้ยนออกไป และได้มี

คนเกาะกลุ่มให้ความเคารพนับถือกัน คนเหล่านี้
ก็ได้สถานะในสังคม แล้วในที่สุด ก็เกิดกำเริบ
เสิบสาน สร้างปัญหาขึ้นมาครั้งแล้วครั้งเล่า

อย่างในสมัยโบราณ เรียกว่า เป็นลัทธิ
ผีบุญ คือพวกผีบุญ ก็กลายเป็นลัทธินิยมทาง
ศาสนาประเภทหนึ่งเหมือนกัน เราก็ปฏิเสธเขา
ไม่ได้ แต่ถ้าเราลองสังเกตในประวัติศาสตร์ของ
ชาติไทย จะพบว่าพวกลัทธินิยมทางศาสนา ซึ่ง
หาปริมาณความหมายไม่ได้นี้ จะสร้างปัญหาให้
แก่ชาติบ้านเมืองมาโดยตลอด และแม้ในระยะ
ใกล้ ๆ ก็มีปัญหาทางลัทธินิยมทางศาสนาที่เกิด
ขึ้น คนที่เป็นห่วงเป็นใยบ้านเมือง เป็นห่วงเป็น
ใยศาสนากว่า ตรงนี้ใส่เข้าไปทำไม ถ้าใส่แล้วมัน
มีปัญหา ท่านที่ใส่ท่านคงถือว่าเขาใส่กันมาไว้ก่อน
และเป็นสิทธิมนุษยชน

ปัญหาสำคัญที่น่าจะมองก็คือว่า การใช้สิทธิ
มนุษยชนนั้นจะต้องเป็นไปเพื่อความสงบเรียบร้อย
และศีลธรรมอันดีงามภายในสังคม ไม่ใช่ว่าต่าง
คนต่างจะใช้ความคิดเห็นอย่างอิสระของตัวเอง
แสดงว่าจะคิดวิปริตแตกเพี้ยนอะไรขึ้นมา ก็ได้
โดยไม่คำนึงถึง ศีลธรรมอันดีงามของสังคม

อย่าลืมน่าลักษณะทางสังคม ไม่ว่าจะยุคใด สมัยใดก็ตาม ที่ใครจะคิดอะไรเพี้ยน ๆ นั้นมาอย่างไรก็ตาม จะมีคนกลุ่มหนึ่งให้การยอมรับนับถือเสมอไป ถ้าไม่อย่างนั้นลัทธิที่พิสดารตาม ที่ต่าง ๆ ในประเทศอินเดีย คงไม่ได้อยู่ยั่งยืนมา เป็นพัน ๆ ปี ดังที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน นี่คือ ลักษณะของโลก ของสังคม

เราจะต้องยอมรับความจริงที่ว่า เมื่อเหตุการณ์เหล่านี้ความเชื่อถือเหล่านี้ สร้างปัญหา

ทำไมไม่ตัดกระแสของปัญหาเหล่านั้นเสียบ้าง เพื่อจะให้มียุทธยาน้อยลงหน่อย ให้ศึกษา ข่าวดร้าวต่าง ๆ อ่านเรื่องราวในหน้าหนังสือพิมพ์ หรือฟังข่าวทางโทรทัศน์ วิทยุ จะได้ฟังเรื่องที่เป็น สาระ ที่เป็นประโยชน์สร้างสรรค์พัฒนาทั้งบ้าง

ประเด็นที่สอง ก็คือ เรื่องพระพุทธศาสนา เป็นศาสนาประจำชาติ รัฐธรรมนูญฉบับที่ร่าง นั้น ก็ให้สิทธิแก่รัฐที่จะออกกฎหมายขึ้นคุ้มครอง ศาสนาก็ได้ ใช้คำสั้น ๆ อย่างนั้น ที่จริงก็เป็น ข้อความที่ฟังได้ แต่ยังไม่ชัดเจนว่า หมายถึง ว่าจะมีสิ่งใดการเรียกร้องกันใน

เพราะว่าท่านสมาชิกที่ทำหน้าที่พิจารณารัฐ-
ธรรมนูญอยู่ แม้ท่านจะเป็นชาวพุทธ แต่ท่าน
ก็กลัวอะไรก็ไม่รู้ มากมายก่ายกอง คงเกรงอก
เกรงใจศาสนาอื่น

ประเด็นนี้ เป็นเรื่องที่น่าจะทำความเข้าใจ
กันว่า รัฐธรรมนูญมาตราต้น ๆ ตั้งแต่มาตราที่
๑ ลงมา ที่เกี่ยวกับบทความทั่วไป พระมหา-
กษัตริย์ ไม่ใช่บัญญัติ แต่เป็นการยืนยันความ
จริงที่มีอยู่ในประวัติศาสตร์ รัฐธรรมนูญเอามา
จารึกขึ้นเป็นอักษรเท่านั้นเอง แต่ที่จริงความจริง
เหล่านี้มันเป็นสัจธรรมที่มีอยู่ตั้งแต่โบราณกาล

ประเทศไทยเป็นอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยก
ไม่ได้ มันเป็นความจริงมาตั้งแต่โบราณกาล ถ้า
ใครเกิดแบ่งแยกขึ้นมาผู้มีอำนาจในบ้าน ในเมือง
จะต้องจัดการ เช่นที่เกิดก๊กขึ้นมา ๗ ก๊ก สมัย
กรุงแตก พระเจ้าตากสินมหาราช ท่านก็เข้าไป
จัดการแก้ไขปัญหาเหล่านั้น

เพราะฉะนั้นลักษณะเหล่านี้ไม่ใช่บัญญัติ
แต่ว่าเป็นการยืนยัน หรือเป็นการรับรอง การ
รับรองจะใหญ่โตมากไปหน่อยคือ ยืนยันความจริง
ที่มีอยู่ในบ้านในเมือง ว่าบ้านเมืองเราเป็นอย่างนี้

ชาติบ้านเมืองเรานั้นเป็นอันหนึ่งอันเดียว ใครจะแบ่งแยกไม่ได้ ถ้าแบ่งแยกแล้วก็จะผิดทั้งกฎหมายผิดทั้งจารีตประเพณี ผิดทั้งขนบธรรมเนียมที่ยึดถือประเพณี ปฏิบัติกันมา

ที่นี้ปัญหาทางพระมหากษัตริย์ก็เหมือนกัน เราก็มั่นมั่นใครจะล่วงละเมิดไม่ได้ เป็นการยืนยันความจริงมาตั้งแต่โบราณเช่นเดียวกัน ไม่ใช่เป็นเรื่องบัญญัติขึ้นมาใหม่

ข้อนี้เราต้องแบ่งแยกให้ออกว่า มีหลายสิ่งหลายอย่างที่มีการบัญญัติขึ้นมาใหม่ แต่ว่าบางอย่างนั้น เป็นการยืนยันความจริง หรือว่าพระมหากษัตริย์เป็นพุทธมามกะ และเป็นองค์เอกอัครศาสนูปถัมภ์ เราจะเห็นว่าเป็นการยืนยันความจริง ๒ ด้าน ด้านหนึ่งก็คือ ทรงเป็นพุทธมามกะนั้น ตั้งแต่สมัยโน้นมา สมัยพ่อขุนหลวงเม้าเรื่อยเข้ามาเลย

ประวัติศาสตร์ที่เราศึกษามาได้บอกไว้ว่า พระมหากษัตริย์ของเราทุกพระองค์นั้น เป็นพุทธศาสนิกชนที่เคร่งครัด และที่สำคัญอย่างยิ่งก็คือก่อนไปทางเป็นเจ้าของพระพุทธรูป มีความรับผิดชอบในงานพระศาสนาด้วยพระองค์

เอง และนำพาแก้ไขปัญหาด่าง ๆ ในพระพุทธศาสนาด้วยพระองค์เองมาตลอด

เพราะฉะนั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นในบ้านในเมือง ถ้าเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาในอดีตลองย้อนไปดูเถิด ตรงไหนก็ได้ พระมหากษัตริย์จะลงมาแก้ไขปัญหาเหล่านั้นด้วยพระองค์เอง คือจัดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ขึ้นมาก็เป็นเรื่องของพระมหากษัตริย์ที่ทรงแก้ไขปัญหาเหล่านั้น

ประเทศไทยนั้น เรารับพระพุทธศาสนา มาตั้งแต่โบราณกาล ถ้าจะเอาสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช ส่งพระโสณะ พระอุตตระมาก็เรียกว่า ตั้งสองพันกว่าปี ถ้าเอาสมัยพ่อขุนเลอเมืองก็เรียกว่า ๑,๕๐๐ กว่าปี ถ้านับสมัยสุโขทัยก็เจ็ดร้อยกว่าปี ซึ่งบรรพบุรุษไทยก็รับพระพุทธศาสนา นับถือพระพุทธศาสนากันมาตลอด

เพราะฉะนั้น ลักษณะเหล่านี้จึงไม่ใช่บัญญัติ แต่เป็นการยืนยันความจริง เช่นเดียวกับการยืนยันความจริงของความเป็นชาติไทย ความจริงของสถาบันพระมหากษัตริย์ เรื่องพระพุทธศาสนาก็มีลักษณะอย่างนั้น เรายืนยัน ยืนยันความ

จริงอย่างนั้นว่า พระพุทธศาสนา มาคู่กับสถาบัน
พระมหากษัตริย์คู่กับชาติมาตลอด

ชาติก็ยืนยันได้

เรื่องของพระมหากษัตริย์เรายืนยันได้แล้ว

เรื่องของศาสนา ทำไมจะยืนยันไม่ได้ ใน
เมื่อความจริงเหล่านี้ เป็นสัจธรรมของชาติเรา
ด้วยกันทั้งนั้น

ข้อนี้ท่านจะสังเกตได้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้น ท่านได้รับสั่งอย่างน้อยครั้ง
หนึ่งที่สำนักวาติกัน กับสันตปาปาโยฮัน ที่ ๒๓
และเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๒๗ นั้น
ได้รับสั่งที่พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ว่า

"พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ"

พระมหากษัตริย์ท่านรับสั่งเอง แล้วก็เป็
ความจริง ที่ต้องยอมรับกันทั่วไป สำหรับบุคคล
ทั้งชาติ

ทำไมเราไม่กล้ายืนยันในความจริงเหล่านี้
มันน่าอัปอายขายหน้าอะไรนักหนา ที่จะ
ยืนยันว่า พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำ
ชาติ ข้อนี้ก็เป็นเรื่องน่าคิด

ในขณะที่มีข่าวนี้เกิดขึ้นก็มีพระและลูกศิษย์
วัดเขมาภิรตาราม มาเล่าให้ฟัง และได้มาขอร้อง
ให้ช่วยเหลือติดต่อประสานงานกับกรมสามัญ
ศึกษา เพราะว่าโรงเรียนวัดเขมาภิรตารามนั้น
มีคนมาขอตัดคำว่า วัดออกเพื่อใช้คำว่า “เขมา-
ภิรตาราม” แต่ก็ยังไม่ทราบเหตุผลว่า ทำไม จะ
ต้องตัดคำว่า “วัด” ออก แต่มีเค้าในลักษณะ
อย่างนี้ออกจะแพร่หลายมากขึ้น เมื่อสอบถามไป
เขาบอกว่าเด็กอายุ ที่จะมาเรียนในโรงเรียนวัด
ได้ชื่อว่าเป็นเด็กโรงเรียนวัด

ถ้าอายุก็ไม่ต้องมาเรียน เพราะคำว่า “วัด”
มันมีอยู่ก่อนที่เด็กเหล่านั้นจะเกิดขึ้นมาด้วยซ้ำไป
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารโรงเรียน ที่จริงก็
เป็นคนที่เขาจ้างมาให้ทำงานชั่วคราวเท่านั้นเอง
ไม่มีหน้าที่ไปล้มล้างประวัติศาสตร์ซึ่งมีความ
เป็นมาด้วยความเสียสละ การตั้งใจดีต่อเยาวชน
ต่อชาติ ต่อศาสนาของบรรพชน เราก็มีหน้าที่
สืบสานความดีงามเหล่านั้น ไม่มีหน้าที่ไปตัด
อันเป็นการทำลายล้างประวัติศาสตร์

เราจะเห็นว่าเหมือนกับ โรงเรียนสวนกุหลาบ
ถ้าใครบอกว่า “สวนไม่ดี” มองภาพไม่ชัด
มันเบร่อไปหมด

เอาโรงเรียนต้นกุหลาบดีกว่า

คนหนึ่งบอก ต้นไม่ดี ใบมันเยอะ เอาดอก
กุหลาบดีกว่า ก็เปลี่ยนเป็น “โรงเรียนดอกกุหลาบ”
ทั้ง ๆ ที่เป็นสถานที่แห่งเดียวกันนั่นเอง ใน
เมื่อชื่อมันเปลี่ยนแล้ว คนที่ศึกษาในโรงเรียน
เหล่านั้นมาในยุค ในสมัยต่างกันจะสูญเสียความ
รู้สึกที่เป็นเอกภาพ คือความเป็นอันหนึ่งอันเดียว
กัน นี่เป็นเรื่องจิตวิทยาที่เปราะบางและละเอียด
อ่อนมาเป็นพิเศษ ซึ่งจะต้องมองให้ลึกซึ่งพอ
สมควร

แต่การกระทำเช่นนี้แสดงให้เห็นอะไร?

แสดงให้เห็นว่า จิตสำนึกที่ก่อปรด้วยกตัญญู ต่อ
ผู้ที่อนุเคราะห์ตนมาในลักษณะต่าง ๆ นั้นอ่อนด้อย
ลงไปจนมีความพยายามที่จะคิดลบล้าง แม้แต่
สิ่งที่ท่านผู้มีอุปการะคุณได้สร้างเอาไว้ ซึ่งการ
รักษาพระพุทธศาสนา ก็มีลักษณะอย่างนั้น

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ที่อยากจะทบทวนให้
ท่าน พุทธศาสนิกชนทั้งหลายได้ตระหนักถึง
เรื่องความจริงดังที่เรายึดถือกันมา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ได้
ทรงกู้ชาติกันมา แล้วมีเจตนารมณ์ในการกู้
ประเทศชาติ ชัดเจนที่บันทึกเอาไว้ ที่อนุสาวรีย์
ของพระองค์ท่านว่า

อันตัวพ่อ	ชื่อว่า	พระยาตาก
ทนทุกข์ยาก	กู้ชาติ	พระศาสนา
ถวายแผ่นดิน	ให้เป็น	พุทธบูชา
แต่พระศาสนา	สมณะ	พระพุทธโคดม
ให้ยืนยง	คงถ้วน	ห้าพันปี
สมณะพราหมณ์ชี	ปฏิบัติ	ให้พอสม
เจริญสมณะ	วิปัสสนา	พ่อชื่นชม
ถวายบังคม	รอยบาท	พระศาสดา
คิดถึงพ่อ	พ่ออยู่	คู่กับเจ้า
ชาติของเรา	คงอยู่	คู่พระศาสนา
พุทธศาสนา	อยู่ยง	คู่องค์กษัตรา
พระศาสดา	ฝากไว้	ให้คู่กัน

ประเด็นสำคัญอยู่ที่ว่า

กู่แผ่นดินถวายเป็นพุทธบูชา แผ่นดินนี้พระเจ้าตากสินมหาราชและทหารเสือกู้พระทัยของพระองค์ได้กู่ไว้ จากการยึดครองของพม่า แล้วประกาศถวายไว้เป็นพุทธบูชา แต่ศาสนาของพระพุทธเจ้า

สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ซึ่งเป็นวีรบุรุษ กู้ชาติเช่นเดียวกัน ได้สร้างวัดพระศรีรัตนศาสดารามขึ้น ตั้งกรุงรัตนโกสินทร์ขึ้น มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาทั้งนั้น และที่สำคัญอย่างยิ่งก็คือ พระราชปณิธานของพระองค์ที่ว่า

ตั้งใจจะอุปถัมภ์ก ขอยกพระพุทธศาสนา
ป้องกันขอบขัณฑสีมา รักษาประชาชนและมนตรี

แต่ละอย่างนั้นได้ยืนยันความจริงทั้งหมด พระมหากษัตริย์ของเราทุกพระองค์เป็นต้นมา ไปศึกษากันดู ท่านยืนยันสถานภาพของพระพุทธศาสนาไว้ว่า เป็นศาสนาประจำชาติ เป็นศาสนาของเรา ท่านทำมาในลักษณะนี้ จนถึง

แม้ธงไตรรงค์ ที่ได้โบกสะบัดไปเมื่อสักครู่นี้
และสีขาวนั้น รัชกาลที่ ๖ ได้ยืนยันว่า

สีขาว ศรีสวัสดิ์ หมายถึงพระไตรรัตน์

และ ธรรมคัมภีร์ไทย

บ่งบอกถึงความเป็นสัญลักษณ์แทนพระ
รัตนตรัย ความจริงเป็นอย่างนี้ และเช่นเดียวกับ
แผ่นดิน เช่นเดียวกับสถาบันพระมหากษัตริย์

ทำไมไม่กล้ารับรองประเด็นพระพุทธศาสนา

กลัวอะไรกัน?

ประเทศบ้านใกล้เรือนเคียงของเรานั้น เช่น
ประเทศมาเลเซียเขาก็มีศาสนาอิสลามเป็นศาสนา
ประจำชาติ ปากีสถานก็ใช่ เขามีศาสนาอิสลาม
ประจำชาติ มันไม่ได้แปลกอะไร เป็นเรื่องของ
ประวัติศาสตร์ แล้วพระพุทธศาสนานั้นเรามี
ประวัติที่เรายืนยันได้ว่า พระพุทธเรานั้นไม่ได้
เคยเบียดเบียนเพื่อนต่างศาสนา

พระมหากษัตริย์ที่นับถือพระพุทธศาสนา
นั้น จะไม่เบียดเบียนศาสนิก ในศาสนาอื่นเพราะ
ฉะนั้นการที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ว่า พระมหา
กษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ และทรงเป็นองค์

เอกอัครศาสนูปถัมภ์ เป็นการยืนยันในส่วนนี้ แต่การอุปถัมภ์ศาสนาอื่นนั้น คือ ทศพิชราชธรรม เป็นการปฏิบัติธรรมของพระองค์ แต่ไม่ใช่อุปถัมภ์ ในฐานะที่ทรงเป็นศาสนิกในศาสนานั้น อุปถัมภ์ ในฐานะที่เป็นพระมหากษัตริย์ ศาสนานั้น ๆ อยู่ภายใต้ร่มพระบรมโพธิสมภาร ที่จะต้องให้การสนับสนุนบำรุง พระมหากษัตริย์ในพระพุทธศาสนามีลักษณะอย่างนั้นมาทุกยุคทุกสมัย ไม่ว่าจะอยู่ในส่วนใดของประเทศ ของโลกก็ตาม จะมีลักษณะอย่างนั้นเพราะท่านปฏิบัติตาม ทศพิชราชธรรม

มาถึงตรงนี้มีข่าว เมื่อคืนก็มีข่าว และเมื่อวานก็มีข่าวบอกว่า ได้มีการวิ่งเต้นเพื่อให้เติมข้อความข้างหลังนี้ว่าทรงเป็นองค์เอกอัครศาสนูปถัมภ์ศาสนาทุกศาสนา ใช้คำ ๔ คำ เพิ่มขึ้นไปอีก ๔ คำ คำว่าทุกศาสนานั้นจะต้องมองว่า ศาสนานั้นขอบข่ายก็มากมายเหลือเกิน ที่จริงที่ทรงอุปถัมภ์ ก็คือ ศาสนาที่ราชการรับรอง เวลานี้ก็มีพุทธ คริสต์ อิสลาม พราหมณ์-ฮินดู ซิกข์ ซึ่งถือว่าราชการรับรอง ก็ทรงอุปถัมภ์ตามสมควร แก่ฐานะ ด้วยการปฏิบัติตามทศพิชราชธรรม

แต่อย่าลืมว่า ถ้าจะบังคับทุกศาสนานั้น จะขัดแย้งกันทันที กับสิ่งที่เราพูดกันเรื่องสิทธิมนุษยชน

ทำไมจะมาบีบบังคับสถาบันพระมหากษัตริย์ แสดงถึงการไม่รู้จัก ฟ้ำสูงแผ่นดินต่ำของคนที่คิดเรื่องเหล่านี้ เพราะนั่นเป็นสิทธิเป็นการปฏิบัติธรรมะของพระองค์ พระองค์จะมีพระประสงค์ จะปฏิบัติตรงไหน ก็เป็นเรื่องของพระองค์ ซึ่งเราจะต้องยอมรับในความจริงเหล่านี้และที่สำคัญอย่างยิ่ง ที่จะไปใส่คำว่า “เสมอกันเท่าเทียมกัน”

จะให้เสมอกันเท่าเทียมกันได้อย่างไร? ในเมื่อศาสนาหนึ่งท่านนับถือเป็นสรณะ ที่พึ่ง ที่ระลึก แต่ศาสนาเหล่านี้ท่านเพียงเป็นผู้อนุเคราะห์ จะให้เสมอกันเป็นไปได้ เพราะเป็นการปฏิบัติธรรมในศาสนาของท่านและยังมีข้อเสนอในแนวนี้ เคยลงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ประมาณ ๒ ปี มาแล้ว ไม่น่าเชื่อว่าความคิดเหล่านี้เกิดขึ้นได้ และคนคิดคนเขียนนั้นเป็นดอกเตอร์ เสียด้วยบอกว่า เพื่อจะให้ศาสนานั้น เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันสม่าเสมอกัน

ราชการทั้งหลาย ที่มีรัฐพิธีก็ดี มีราชพิธีก็ดี และพิธีกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบ้านเมืองนั้น จะต้องไม่ให้มีพิธีในศาสนาไหนเข้าไปเกี่ยวข้อง ถ้าต้องการให้เสมอกัน ก็หมายความว่า ทุกศาสนา จะเข้าไปเกี่ยวข้องในพิธีทางราชพิธีและรัฐพิธี ด้วยไม่ได้

นั่นก็เป็นการคิด ในทางล้าระบบสังคมไทย ไปเลย เพราะอะไร? เพราะศาสนานั้นมาคู่กับ สถาบันพระมหากษัตริย์ท่านมีราชพิธี ท่านก็มี ศาสนพิธีของท่าน และมีมาตั้งแต่โบราณมาแล้ว ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา และอาจจะย้อนประวัติศาสตร์ นานขึ้นไปยิ่งกว่านั้น นี่เป็นเรื่องของ ขนบธรรมเนียมประเพณี และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือว่าคนแต่ละคนนั้นจะเป็นอะไรก็ตาม สถานะ หนึ่งคือเป็นศาสนิกในศาสนานั้น ๆ เขามีสิทธิที่จะปฏิบัติในลัทธิศาสนาเหล่านั้นตามความเชื่อถือ ของเขา ในฐานะที่เขาเป็นศาสนิก ทำไมจะต้อง ไปก้าวก่าย ไปวุ่นวาย ไปห้ามปรามกันขนาดนั้น

เราจะต้องมองความจริงว่า สิทธิประโยชน์ ต่าง ๆ ที่ศาสนิกในแต่ละศาสนา ได้รับในส่วน ต่าง ๆ ของโลก ไม่มีเท่าเมืองไทยหรอก เมืองอื่น

เราไม่ต้องอะไรหรอก คนไทยเราไปทำงานแถว
ตะวันออกกลาง แขนงพระเครื่องไปนิดเดียว
เพื่อนยังกระซอกทั้ง นี้แสดงให้เห็นว่าถ้าออกไป
ที่เมืองอื่นแล้ว เราไปแสดงความเป็นศาสนิกใน
ศาสนาใดศาสนาหนึ่งชัดเจนไม่ได้ นอกจากเป็น
ศาสนิกในศาสนาที่ประชาชนในประเทศชาติ
เหล่านั้นเคารพนับถือ

ประเทศไทยนั้น มีสิทธิเสรีภาพในการนับถือ
ศาสนา แต่ว่าในขณะที่เดียวกันเมื่อคนอื่นเขาจะ
แสดงสถานะเป็นศาสนิกในทางศาสนาของเขา
เราก็ต้องยอมรับนับถือเขา

ข้อสำคัญว่า อย่าให้เป็นพิษเป็นภัยต่อประเทศ
ชาติบ้านเมืองก็แล้วกัน นั่นเป็นเรื่องของกฎหมาย
ที่จะต้องว่ากันไป

ประเด็นที่น่าศึกษา และขอฝากท่านกรรมา-
ธการที่กำลังพิจารณารัฐธรรมนูญอยู่ด้วย

แต่ก็ไม่ได้หวังอะไรกับท่านทั้งหลายหรอก
เพียงแต่ขอให้หยุดคิดตรงนี้สักนิดหนึ่งว่า

ทำไมไม่สืบสานเจตนารมณ์ของบรรพชน
ซึ่งเราสืบสานแผ่นดินได้ สืบสานชาติได้ สืบสาน
สถาบันพระมหากษัตริย์ได้ ทำไมไม่สืบสาน

พระพุทธศาสนาในเมื่อสถาบันหลักในชาติบ้านเมืองนั้นเป็น

ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ธงไตรรงค์ ก็เป็น ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

แล้วเราก็แสดงเรื่องราวเหล่านี้กันมาตลอด
ทำไมจะทอดทิ้งละเลยศาสนา ไม่อุปถัมภ์บำรุง
พระศาสนา

หลักอุปถัมภ์นิยธรรม คือ ธรรมะที่พระ-
พุทธเจ้าทรงแสดงว่า เป็นข้อปฏิบัติที่เป็นไป
เพื่อความเจริญ จะไม่มีความเสื่อมนี้ อยู่ที่การ
บำรุงพระศาสนาอยู่ด้วย

เพราะฉะนั้นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม
ที่เรามองเห็นกันทุกวันนี้

ต้นเหตุขึ้นมาก็ฟังข่าววิทยุว่า ใครทะเลาะ
กับใคร แล้วก็เถียงกันว่าอย่างไร เป็นเดือน ๆ
มาแล้ว ตั้ง ๒-๓ เดือนมาแล้ว ล้วนเกิดมาจาก
ความบกพร่องทางศีลธรรม ในศาสนาของบุคคล
เหล่านั้น ใช่หรือไม่ และความบกพร่องเหล่านี้

เกิดขึ้น ก็มาจากองค์กรที่ไม่มีระบบ ตั้งแต่การ
ปฏิเสธรัฐธรรมนูญเรื่อยมา จนถึงกับไม่
สนใจให้การศึกษา จริยธรรม ศีลธรรม แก่
เยาวชนในโรงเรียนหรือไม่ ตลอดจนถึงการแสดง
ความเห็นแก่ตัว แสดงอะไรออกมาในลักษณะ
ต่าง ๆ เกาะกลุ่มกันประทุษร้ายกัน เบียดเบียน
กันจนทำให้ บ้านเมือง สังคม ที่เราอยู่ร่วมกัน
สูญเสียความสงบตลอดจนถึงปัญหาสภาพแวดล้อม
ต่าง ๆ ที่เราวิตกกังวลกันอยู่มากเรื่อยไป จนถึง
โรคเอดส์ เราจะเห็นว่าสรุปรวมแล้วนั้น คือ

ความบกพร่องทางศีลธรรมของบุคคลเหล่านั้น

แน่นอนท่านอาจจะมีความรู้ อาจจะมีความสามารถ มีเงิน มีทอง มีอำนาจ แต่ที่พื้นฐาน
ในด้านจิตใจ ในการใช้ทรัพย์สินเงินทอง และ
การใช้ความรู้ ในการใช้อำนาจเหล่านั้น ไม่มี
คุณธรรมเป็นเครื่องรองรับ ในการแสดงออก
เหล่านั้น ปัญหาต่าง ๆ จึงได้เกิดขึ้น

เพราะฉะนั้นจะเป็นเรื่องเสียหายอะไรหรือไม่ ถ้าหากว่าเราจะสนอง พระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่รับสั่งแก่สันตะปาปา ยอห์นปอล ที่ ๒ องค์ปัจจุบันนี้ ที่พระที่นั่งจักรี มหาปราสาท เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๒๗ ว่า

“พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาประจำชาติ”

บันทึกลงไปได้หรือไม่ ถ้าบันทึกลงไปไม่ได้ มันจะเสียหายอะไร มีอะไรที่เป็นเรื่องที่น่าหวาดกลัวนัก ในเมื่อเป็นการยืนยันไม่ใช่บัญญัติ ยืนยันความจริงที่เกี่ยวกับ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ดังที่กล่าวไว้แล้ว

สำหรับวันนี้ ก็ขอยุติไว้ด้วยเวลาเพียงเท่านี้

ความมั่นคงของพระพุทธศาสนา

พระราชนิพนธ์
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
ความหมายแห่งไตรรงค์

ขอพรำรำพรรณบรรยาย ความคิดเครื่องหมาย
แห่งสีทั้งสามงามถนัด

ขาว คือบริสุทธิ์ศรีสวัสดิ์ หมายพระไตรรัตน์
และธรรมคุ้มจิตไทย

แดง คือโลหิตเราไซ้ ซึ่งขอมสละได้
เพื่อรักษาชาติศาสนา

น้ำเงิน คือสีโสภา อันจอมประชา
ธ โปรดเป็นของส่วนองค์

จักรีว้เข้าเป็นไตรรงค์ จึงเป็นสีธง
ที่รักแห่งเราชาวไทย

ทหารอวดารนำไป ขงบุทธุ์วิชัย
วิชิตก็ชูเกียรติสยามฯ

ความมั่นคงของพระพุทธศาสนา

นับตั้งแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงประดิษฐานพระพุทธศาสนาขึ้นในโลกจากวันที่ทรงแสดงปฐมเทศนาเป็นต้นมา พระพุทธศาสนาประสบกับความเปลี่ยนแปลงมาโดยลำดับ ซึ่งเป็นไปตามกฎของอนิจจังแห่งสังขารทั้งหลาย บางยุคบางสมัยพระพุทธศาสนามีความเจริญเต็มที่ สามารถอำนวยประโยชน์ให้เกิดขึ้นแก่ประเทศชาติและประชาชนเป็นอย่างสูง จนถือได้ว่าเป็นยุคทองของพระพุทธศาสนา แต่บางครั้งก็ประสบความตกต่ำอย่างรุนแรง จนถึงกับล่มสลายไปจากประเทศต่าง ๆ ที่เคยนับถือพระพุทธศาสนาไปแล้วเป็นอันมาก แม้แต่ในเมืองแม่ของพระพุทธศาสนาคือประเทศอินเดียเอง พระพุทธศาสนาที่เคยเสื่อมจนถึงอันตรายานไปจากอินเดียเป็นเวลานานถึง ๘๐๐ ปี

จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา ทำให้เราสามารถมองเห็นสาเหตุใหญ่ที่ทำให้พระพุทธศาสนามีความมั่นคง และประสบความสำเร็จได้ชัดเจนมาก เพราะเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำซ้อนในประเทศต่าง ๆ ผลที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์เหล่านั้นยุติเป็นอันเดียวกันคือเป็นทั้งปัจจัยแห่งความมั่นคงและความเสื่อมตามสมควรแก่กรณี ซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้ คือ

ปัจจัยแห่งความมั่นคงของพระพุทธศาสนา

ความมั่นคงของพระพุทธศาสนาเกิดขึ้นจากเหตุเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะคือสาเหตุสำคัญ ๆ จะเหมือนกันทุกยุคทุกสมัย ไม่ว่าในส่วนใดของโลกก็ตาม นั่นคือโครงสร้างของพระพุทธศาสนา อยู่ในรูปแบบที่พระพุทธเจ้าทรงวางไว้ในยุคสมัยของพระองค์ คือ

๑. พุทธบริษัททั้ง ๔ ให้ความสนใจในการศึกษาธรรมะ มีการสอบถามสนทนาธรรม บอกกล่าวชี้แจงต่อกันโดยพิสดาร จนเป็นฐานให้เกิดการยอมรับนับถือ ศรัทธาต่อศาสนธรรม นำให้ชาวพุทธทั้งฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์มี ทิฏฐิสามัญญตา คือความรู้ ความเข้าใจ ความเห็นในเรื่องธรรมะ ลงกัน เสมอกัน ไม่มีการขัดแย้งกันเพราะความเห็นไม่ตรงกัน แม้จะมีอยู่บ้างก็สามารถหาข้อยุติได้

๒. การปฏิบัติตามหลักศาสนธรรม ที่ได้ศึกษาทรงจำ
กันมา มีการกระทำกันแพร่หลาย และเอาจริงเอาจังมาก
มีการกระตุ้นเร่งเร้าให้เพียรพยายามปฏิบัติ เพื่อสามารถ
สัมผัสมวลแห่งธรรม ในระดับใดระดับหนึ่ง และมีการยกย่อง
ท่านที่ปฏิบัติธรรมจนได้ผลในขั้นต่าง ๆ

๓. งานเผยแผ่พระพุทธศาสนา ซึ่งกระทำไปตาม
พระพุทธดำรัสที่ตรัสแก่พระอรหันต์ ที่ส่งไปประกาศ
พระพุทธศาสนาในคราวแรก ความว่า

“พวกเธอทั้งหลายจงเที่ยวจาริกไป เพื่อประโยชน์เกื้อ
กูลแก่คนเป็นอันมาก เพื่อความสุขแก่ชนเป็นอันมาก เพื่อ
อนุเคราะห์ชาวโลก เพื่อประโยชน์เกื้อกูลและความสุขแก่
เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย...”

พุทธบริษัททั้ง ๔ ฝ่าย ถือเป็นหน้าที่ของตนที่จะ
ต้องช่วยกันทำงานเหล่านี้ด้วยความกรุณาต่อคนอื่น ดังนั้น
จะพบว่า ท่านที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นเอตทัคคะในทาง
แสดงธรรมจึงมีทั้งที่เป็นภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก และ
อุบาสิกา

๔. งานด้านบริหาร ถือว่าเป็นงานที่มีความสำคัญรอง
ลงมา เพราะว่าในสังคมใดก็ตาม ที่ได้จัดระบบการศึกษา
ให้แก่สมาชิกของสังคมอย่างทั่วถึง จนท่านเหล่านั้นอยู่ใน
จุดที่มีวินัยในตนเอง คือสามารถควบคุมพฤติกรรมของตน
เองได้ การปกครองบังคับบัญชาเข้มงวดกวดขัน ก็ไม่มี

ความสำคัญมากนัก แต่ยามใดก็ตามที่เกิดปัญหาทางความประพฤติที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย สวยงามของหมู่คณะเกิดขึ้นก็มีหลักของพระวินัยที่จะลงโทษแก่ท่านเหล่านั้นตามสมควรแก่ความผิด ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า สมาชิกในสังคมพุทธทั้งฝ่ายนักบวชและฝ่ายผู้ครองเรือน นอกจากจะพยายามควบคุมตนเองแล้ว ยังมีความเอื้อเฟื้อคอยสอดส่องพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของกันและกัน เมื่อเกิดปัญหาขึ้นก็มีการแนะนำตักเตือนกันโดยธรรม มีเมตตากรุณา ห่วงดีต่อกันเป็นหลักโดยยึดหลักการสำคัญในข้อที่ว่า

- ช่มคนที่ควรช่ม เมื่อเขามีการกระทำที่ควรช่ม
- ยกย่องคนที่ควรยกย่อง เมื่อเขามีการกระทำที่ควรยกย่อง

ยามใดที่มีอันตรายต่อพระพุทธศาสนา หากว่าอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสถาบันสงฆ์ที่จะทำได้ ก็มีการแก้ไขกันเป็นการภายใน จนสามารถปรับให้เกิดผล คือ

- สีสสามัญญตา ความประพฤติเสมอกันในด้านศีล
- ทิฏฐีสามัญญตา ความคิดเห็นตรงกัน โดยยึดหลักพระพุทธวจนะเป็นประการสำคัญ

แต่เรื่องที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของพระพุทธศาสนา บางกรณี ไม่อยู่ในวิสัยที่ทางพุทธบริษัทฝ่ายบรรพชิตจะจัดการได้ ทางฝ่ายบริหารบ้านเมืองจะถือเป็นภาระในการ

แก้ไขปัญหานั้นให้ ซึ่งเป็นงานที่จะต้องทำไปด้วย
ความรับผิดชอบต่อพระพุทธศาสนาใน ๒ ฐานะ คือ

๑. ในฐานะที่เป็นพุทธมามกะ ปฏิญาณตนนับถือ
พระพุทธศาสนาเป็นสรณะที่พึ่ง ที่ระลึกของตน คือมีความ
รู้สึกว่ “พระพุทธศาสนาเป็นของเรา” เมื่อมีความรู้สึกว่
เป็นของเราก็ตองเอาใจใส่ดูแลรักษา ปกป้องให้พระพุทธ
ศาสนามีความเจริญ ก้าวหน้า มั่นคง เพื่อเป็นมรดกธรรม
ให้แก่อนุชนในยุคต่อไป

๒. ในฐานะของผู้บริหารบ้านเมือง ซึ่งต้องมีความ
รับผิดชอบต่อสวัสดิภาพของ บุคคล สถาบัน และประเทศ
ชาติอันอยู่ในปกครองของตนอย่างคนที่มีความรับผิดชอบ
ต่อหน้าที่ของผู้บริหารที่ดี

งานที่ฝ่ายบริหาร คือ พระราชาในสมัยนั้นทรง
กระทำจำต้องอาศัยความสำนึกทั้ง ๒ ประการนั้นสูง
มากทีเดียวเพราะบางครั้งการกระทำของพระองค์ ส่งผล
ให้กระทบกระเทือนต่อคนอื่นได้ เช่น

พระเจ้าปเสนทิโกศล รับสั่งให้มีการจับกุมกลุ่ม
คนที่ฆ่านางสุนทรี ปริพพาชกา และนำไปหมกไว้ใกล้
พระคันธกุฎีของพระพุทธเจ้า เพื่อใส่ร้ายพระพุทธเจ้า
ให้นำมาลงโทษตามสมควรแก่ความผิด หรือการที่พระเจ้า
อชาตศัตรูรับสั่งให้จับกลุ่มคนพร้อมทั้งผู้ว่าจ้าง ที่ร่วมกัน
ฆ่าพระโมคคัลลานเถระ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นช่วงปลาย

พุทธสมัย งานเหล่านี้ฝ่ายที่เสียประโยชน์ก็มีมาก ย่อมผูกใจเจ็บโกรธแค้นเป็นธรรมดา แต่เพราะนั่นคือการพิทักษ์ธรรม พระพุทธศาสนา และความยุติธรรม ซึ่งท่านต้องทำในฐานะดังกล่าว

ความเจริญมั่นคงของพระพุทธศาสนา มีการสืบต่อกันมาในลักษณะนี้ ซึ่งพอสรุปได้ว่า

- ในด้านโครงสร้างการบริหารพระพุทธศาสนา ท่านให้ความสำคัญแก่การศึกษาเป็นหลักสำคัญ จากนั้นจึงเน้นไปที่การประพฤติปฏิบัติ การเผยแผ่ การปกครอง และสาธารณูปการ คือการก่อสร้างศาสนสถานต่าง ๆ

- มีความเพียรพยายามในการเสริมสร้างให้เกิดความเสมอกันในด้าน "ศีล และ วิทยุ" เมื่อมีปัญหาในด้านความมั่นคงของพระพุทธศาสนา ก็จะมีการรีบเร่งจัดการแก้ไขไม่ปล่อยไว้คาราคาซัง จนกลายเป็นดินพอกหางหมูอย่างที่พูดกัน แม้เรื่องบางเรื่องแสดงให้เห็นว่า อาจจะมีเรื่องเสื่อมเสียขึ้นแก่พระพุทธศาสนาได้ ท่านก็รีบจัดการแก้ไขหาข้อยุติในทำนอง "ตัดไฟแต่ต้นลม" ก่อนเสมอ เช่น

- หลวงตาสุภักทะ กล่าวจ้วงจาบพระธรรมวินัย เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานใหม่ ๆ พระอรหันต์ทั้งหลายถือเป็นเหตุสำคัญ จนถึงจัดให้มีการสังคายนา

พระธรรมวินัย เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายรุนแรงกว่าที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ผลจากการทำงานของพระสังคีติ-
กาจารย์เหล่านั้น ทำให้เกิดความมั่นคงขึ้นในพระพุทธ
ศาสนาเป็นเวลานาน และเมื่อเกิดเหตุการณ์ทำนองเดียว
กันขึ้น พระเถระในยุคสมัยนั้นก็จัดการขจัดเหตุแห่งความ
ไม่มั่นคงให้หมดสิ้นไปจนสามารถนำพระพุทธศาสนาสืบ
ต่อกันมา และเผยแผ่ออกไปกว้างขวางบางยุคบางสมัย

ที่สำคัญอย่างยิ่งคือ ทุกคราวที่เกิดเหตุอันจะนำไป
พระพุทธศาสนาเกิดความไม่มั่นคง ทางคณะสงฆ์ในยุค
สมัยนั้น จะต้องได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากฝ่าย
บริหารบ้านเมือง คือพระราชา มหาอำมาตย์เป็นต้นเสมอ

ถ้าหากทางฝ่ายบริหารไม่ให้การสนับสนุนจะสามารถ
แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแก่พระพุทธศาสนาได้หรือไม่?

ข้อนี้ เราจะพบความจริงว่า โครงสร้างของพระ-
พุทธศาสนานั้น เป็นโครงสร้างของพระศาสนา ในความ
หมายของคำว่า "ศาสนา คือ คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า"
ระบบการบริหารพระพุทธศาสนาอยู่ในสภาพพร้อมที่จะ
ทำงานตามขอบข่ายของพระพุทธศาสนา แต่ไม่อาจจะ
จัดการกับอำนาจอิทธิพลจากภายนอกหรือพลังมวลชนที่
มุ่งประทุษร้ายต่อพระพุทธศาสนาในรูปของอำนาจ อิทธิพล

เงินตรา การเมืองได้ เมื่ออันตรายที่เกิดขึ้นเกินวิสัยของ พระพุทธศาสนา งานเหล่านั้นจึงตกเป็นภาระของพุทธ บริษัทฝ่ายครองเรือนที่มีกำลังอำนาจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ ฝ่ายบริหารบ้านเมืองจะต้องยื่นมือเข้าจัดการแก้ไข หรือให้การสนับสนุนตามสมควรแก่กรณีเสมอ

ดังนั้น จากตัวอย่างในประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา จึงแสดงให้เห็นครั้งแล้วครั้งเล่าว่า ปัจจัยสำคัญประการ หนึ่งที่จะก่อให้เกิดความมั่นคงแก่พระพุทธศาสนา คือการ ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากฝ่ายบริหารบ้านเมืองที่ สำคัญในยุคนั้น นั่นคือพระราชาในประเทศนั้น ๆ การ สนับสนุนส่งเสริมของฝ่ายบริหารจึงเป็นตัวแปรอย่างสำคัญ ต่อความมั่นคงและไม่มั่นคงของพระพุทธศาสนา ตัวอย่าง เหตุการณ์เหล่านี้มิให้ตรวจสอบได้ทุกยุคทุกสมัย และทุก ประเทศที่นับถือพระพุทธศาสนา ซึ่งอาจจะพูดได้ว่า

"ความมั่นคงของพระพุทธศาสนามีส่วนสัมพันธ์ อย่างไม่อาจที่จะแยกออกจากการสนับสนุนของฝ่ายบริหาร บ้านเมืองได้ ไม่ว่าในยุคนั้นใดก็ตาม แม้ว่าเงื่อนไขต่าง ๆ ภายในสังคมเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ แต่เงื่อนไขประเด็นนี้ คงเป็นอยู่อย่างนี้ ทั้งนี้เพราะโครงสร้างของพระพุทธศาสนา ไม่มีลักษณะเป็นศาสนจักรที่พร้อมจะพิทักษ์รักษา ป้องกัน ตนเองได้ในทุกกรณีนั่นเอง"

สำหรับในยุคที่เรียกว่าเป็น "ยุคทองของพระพุทธศาสนา" นั้น ทางบ้านเมือง นอกจากจะทำหน้าที่สนับสนุนอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาแล้ว ยังมีส่วนอย่างสำคัญในการให้การศึกษารื่องพระพุทธศาสนาแก่ประชาชนภายในชาติของตนเช่น

- พระเจ้าอโศกมหาราช ทรงปกครองประเทศด้วยหลักธรรมาธิปไตย ให้มีการเผยแผ่พระธรรมทั้งโดยพระสงฆ์และมหาอำมาตย์ ปลุกเร้าประชาชนให้เห็นความสำคัญของการปฏิบัติธรรม โดยเน้นไปที่สิงคาลกสูตร มงคลสูตร เป็นต้น จนนักประวัติศาสตร์กล่าวว่า ชมพูทวีปยุคพระเจ้าอโศกมหาราชเหมือนสวรรค์ในโลกมนุษย์ เพราะประชาชนอยู่ดีมีสุข มีหลักธรรมเป็นประทีปส่องทางชีวิตปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ ก็ลดลงตามลำดับ เพราะประชาชนยอมรับนับถือหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา

ประเทศที่นับถือพระพุทธศาสนาทั้งฝ่ายมหายานและเถรวาท ต่างได้ผ่านยุคทองทางศาสนากันมาหลายครั้งหลายหน ล้วนแล้วแต่เป็นผลที่เกิดจากปัจจัยดังกล่าวทั้งนั้น สำหรับประเทศไทยในยุคอดีตที่เราถือได้ว่าเป็นยุคทองทางพระพุทธศาสนา เช่น ในรัชสมัยของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระมหาธรรมราชาลิไท พระเจ้าอยู่หัวบรมไตรโลกนาถ เป็นต้น พระเจ้าแผ่นดินแต่ละพระองค์ต่าง

เป็นผู้ที่สนพระทัยเคร่งครัดในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
จนเป็นผู้นำในการศึกษา การปฏิบัติ การเผยแผ่พระพุทธ
ศาสนาด้วยพระองค์เอง

แต่อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบทางพระพุทธศาสนา
ก็เป็นสังขารชนิดหนึ่งอยู่ในหลักของอนิจจัง ก็มีความ
เสื่อม ความเจริญ ความมั่นคง ความล้มสลาย เกิดขึ้น
ตามเหตุปัจจัยในยุคหนึ่ง ๆ ในแง่ธรรมดาก็คือธรรมดา แต่
พึงเข้าใจว่าความไม่เที่ยงแห่งสังขารนั้น หากมีการควบคุม
กำหนดทิศทางแห่งความเปลี่ยนแปลงให้ดำเนินในทางที่
เป็นประโยชน์ก็อยู่ในวิสัยที่สามารถทำได้ ไม่ใช่เมื่อเห็น
ว่า เป็นของไม่เที่ยงก็ปล่อยให้เปลี่ยนแปลง ทрудโทรม
โดยไม่มีการอารักขาป้องกัน อย่างที่พูดกันว่า ปล่อยไป
ตามบุญตามกรรมก็หาไม่ แท้ที่จริงแล้วเราสามารถควบคุม
ทิศทางแห่งความเปลี่ยนแปลงได้เป็นอันมากทีเดียว

ดังนั้น ความเจริญมั่นคงของพระพุทธศาสนาในยุค
สมัยต่าง ๆ ในประเทศต่าง ๆ จึงเป็นผลจากการควบคุม
ทิศทางความเปลี่ยนแปลง ให้ดำเนินไปสู่ความเจริญมั่นคง
แต่มีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่าในพระพุทธศาสนา
เหมือนกัน ที่เกิดขึ้นแล้วสร้างความสั่นสะเทือนให้เกิดขึ้น
แก่พระพุทธศาสนา หนักบ้าง เบาบ้าง และมีบางครั้งทำ
เอาพระพุทธศาสนาอันตรธานไปจากถิ่นนั้นทีเดียว

ความเลื่อมของพระพุทธศาสนาเกิดจากอะไร?

อันที่จริงปัจจัยแห่งความเลื่อมของพระพุทธศาสนา ก็คือสิ่งที่ตรงกันข้ามกับปัจจัยแห่งความเจริญนั่นเอง ซึ่ง อาจกล่าวโดยสรุปได้ ๓ ประการ คือ

๑. เกิดขึ้นจากคนในเป็นพิษ คือการกระทำของ พุทธบริษัทเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ ภิกษุบริษัท ซึ่ง พอประมวลปัจจัยเหล่านั้นได้ดังนี้ คือ

๑.๑ ผู้ที่เข้ามาบวชไม่ให้ความสนใจในการศึกษา การปฏิบัติ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา เป็นกลุ่มคนที่มุ่ง แสวงหาประโยชน์ ความสุข ลาภ ยศ สักการะ ชื่อเสียงใน ทางที่ไม่ชอบธรรม

๑.๒ มีการประพฤติปฏิบัติไม่ลงรอยเป็นอันเดียวกัน มีความคิดเห็น ความเข้าใจในพระธรรมไม่ตรงกัน จนบาง ยุคบางสมัยเกิดแตกเป็นนิกายมากถึง ๑๘ นิกาย

๑.๓ ปลอ่ยให้ความเชื่อผิด ๆ การปฏิบัติผิด ๆ เข้ามา ในพระพุทธศาสนา แล้วนำมายกย่องเชิดชูจนสิ่งเหล่านั้น ปิดบังพระสัทธรรมไว้ ทำให้คนติดอยู่แค่พิธีกรรมความ ขลัง เวทมนตร์ คาถาด่าง ๆ

๑.๔ ในกรณีที่มีการเผยแผ่พระศาสนา ก็มุ่งเชิดชู ความคิดเห็นของตน ของอาจารย์ตน เหนือกว่าคำสอน ของพระพุทธเจ้า มุ่งแสดงวาทะทางปรัชญาที่ลึกซึ้งจน

ยากต่อการทำความเข้าใจ กับเน้นเรื่องเหลวไหลจนผู้ฟัง
มองไม่เห็นประโยชน์

๑.๕ พุทธบริษัทฝ่ายฆราวาส นับถืออาจารย์ของตน
มากกว่าพระพุทธเจ้า เมื่ออาจารย์ตนเปลี่ยนแปลงศรัทธา
ก็เปลี่ยนแปลงตามไป

๑.๖ ขาดความเคารพเชิดชูพระรัตนตรัยอย่างจริง
จัง ทำให้ทุกอย่างในขบวนการแห่งพระพุทธศาสนาไม่
ค่อยเอาจริงเอาจังไปหมด มุ่งไปที่ความง่าย สะดวก สบาย
สนุกเพลิดเพลิน ไปตามยุคตามสมัย เป็นต้น

๒. ภัยที่เกิดขึ้นจากศาสนาอื่น ซึ่งศาสนาที่สามารถ
ทำลายพระพุทธศาสนาได้มากในอดีต คือ ศาสนาพราหมณ์
อิสลาม และคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ซึ่งการทำลายของ
ศาสนาเหล่านี้มี ๓ แนวคือ

๒.๑ การเข้าผสมกลมกลืนในด้านหลักธรรม พระ
รัตนตรัย คนที่ทำงานนี้ได้สำเร็จมาก คือ ท่านคังกรา
จารย์ที่เข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา ศึกษาหลักธรรมจน
แตกฉาน แล้วนำเอาหลักธรรมของพระพุทธศาสนาเข้า
ไปไว้ในพระเวท โดยเฉพาะอย่างยิ่งตอนที่ว่าด้วยเวทानตะ
และอุปนิษัท นอกจากนั้น พวกพราหมณ์ยังได้สร้างเรื่อง
พระพุทธเจ้าเสียใหม่ ให้เป็นอวตารของพระนารายณ์ปางที่
๕ เรียกว่า พุทธาวตาร แต่สร้างให้เห็นว่าเป็นอวตารเพื่อ
สอนหลักธรรมผิด ๆ ให้คนที่ปฏิบัติตามตกนรก เพื่อลด
๓๔

การเพิ่มของประชากรสวรรค์เท่านั้น ชาวพุทธเรามาัวเพลิน
อะไรอยู่ก็ไม่รู้ จึงไม่ได้แก้เกมนี้ จนในตอนหลังพวกพราหมณ์
ได้เข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา แล้วนำเอาลัทธิตันตระ
เข้ามาเผยแพร่ จนพวกที่เห็นแก่ความสนุก และต้องการ
ลามสักการะสำหรับตนรับเข้ามาไว้ในพระพุทธศาสนา
จนเน้นหนักในเรื่องเวทมนตร์คาถา ขลังกันมาก ขนาด
คาถาเพียง ๒-๓ คำก็ขลังกันจนไม่ต้องทำอะไรแล้ว ทำให้
คนห่างเหินจากหลักศาสนธรรมมากขึ้น ทั้งไม่ได้รับการ
สนับสนุนจากฝ่ายบริหารบ้านเมืองเท่าที่ควร ความเสื่อม
ของพระพุทธศาสนาจึงเกิดขึ้นโดยลำดับ จนหาความเป็น
พุทธที่แท้จริงไม่ค่อยเจอเอาทีเดียว

๒.๒ กองทัพอิสลามเติร์กที่ยกเข้ารุกรานอินเดียใน
พุทธศตวรรษที่ ๑๗ ใช้อำนาจของกองทัพทำลายพระพุท
ศาสนา โดยเฉพาะสถูปันสงฆ์ ศาสนธรรมและทำลาย
ศาสนสถาน จนในที่สุดพระพุทธศาสนาก็เสื่อมไปจาก
อินเดียถึง ๘๐๐ ปี

๒.๓ ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก บทบาทที่
รุนแรงและหักเหญมากของศาสนานี้คือพวกโปรตุเกสที่
กระทำต่อพระพุทธศาสนาในประเทศลังกา ด้วยวิธีการ
ทางการเมืองผสมกับการทหาร พร้อมด้วยอำนาจเงินตรา
โดยใช้ตำแหน่งหน้าที่การงานและสวัสดิการต่าง ๆ เป็น
เครื่องล่อใจ การทำงานแนวนี้ของศาสนาคริสต์ได้นำไป

ใช้ในประเทศพระพุทธศาสนาอื่น ๆ คือ ในเวียดนาม แม้แต่ในประเทศไทย ศาสนาคริสต์ก็นำเอาวิธีการแนวนี้มาใช้ แต่ไม่รุนแรงเหมือนที่กระทำในลังกา และเวียดนามเท่านั้น

บทบาทในทางรุกรานของศาสนาทั้ง ๓ นี้ แม้จะใช้วิธีการกันคนละแนวทาง แต่พระพุทธศาสนาก็เสื่อมได้เช่นเดียวกัน การกระทำของพราหมณ์ และอิสลาม เป็นเพียงหน้าหนึ่งในประวัติศาสตร์ ที่อาจใช้เป็นบทเรียนของชาวพุทธ ให้ระลึกไว้ว่า อันตรายในรูปแบบเช่นนั้นเคยเกิดขึ้นแก่พระพุทธศาสนามาแล้วในอดีต ปัจจุบันนี้ยังไม่ปรากฏหลักฐานว่า ศาสนาทั้ง ๒ นี้ นำวิธีการทำลายพระพุทธศาสนามาใช้อีก การอยู่ร่วมกันของศาสนิกในพระพุทธศาสนากับศาสนาฮินดู อิสลาม จึงปกติสุขตามสมควร ไม่ว่าจะในประเทศอินเดีย ลังกา หรือไทย ก็ตาม

แต่ศาสนาที่ไม่เคยละบทบาทในการรุกรานศาสนาอื่น โดยเฉพาะคือ พระพุทธศาสนา ได้แก่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ซึ่งพร้อมที่จะกระทำการทุกรูปแบบ ทุกโอกาสที่อำนวยให้ เพื่อบรรลุเป้าหมาย คือเปลี่ยนพระพุทธศาสนาทั้งศาสนา ให้เป็นศาสนาคริสต์ในที่สุด แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแนวทางในการทำงานหลายครั้ง แต่ก็ไม่เคยเปลี่ยนเป้าหมายในการทำงานดังกล่าว และเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวนั้น การทำงานของศาสนาคริสต์จึงนำ

เอาวิธีการของพราหมณ์ อิสลามเตอร์ก และของตนเองเข้าผสมกัน เพื่อบรรลุจุดประสงค์ของตน

๓. ภัยที่เกิดจากลัทธิการเมือง นั่นคือ ลัทธิคอมมิวนิสต์ ที่สามารถยึดครองประเทศต่าง ๆ ที่เคยนับถือพระพุทธศาสนาไปแล้วเป็นจำนวนมาก เช่น ประเทศจีนแผ่นดินใหญ่ รัสเซีย มองโกเลีย ทิเบต เกาหลีเหนือ เวียดนาม เขมร ลาว ซึ่งแสดงให้เห็นได้อย่างหนึ่งว่า นับแต่ลัทธิคอมมิวนิสต์อุบัติขึ้นในโลก ประชากรที่ถูกปกครองด้วยลัทธินี้ ก็คือคนที่เคยนับถือพระพุทธศาสนามาก่อนเป็นส่วนมาก การแผ่ขยายของลัทธินี้ทำให้จำนวนพุทธศาสนิกชนซึ่งเคยมีมากเป็นอันดับ ๑ ของโลกต้องตกมาอยู่ในอันดับ ๓ สำหรับศาสนาโลก และที่น่าสังเกตุยิ่งขึ้นไปกว่านั้นก็คือประเทศที่คอมมิวนิสต์ยึดครองยากที่สุด คือ ประเทศที่ประชากรส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม แม้จะมีคนอิสลามที่อยู่ในประเทศคอมมิวนิสต์บางประเทศ เช่น ในรัสเซีย คนเหล่านั้นก็ยังคงมั่นคงในศาสนาของตนอยู่ตามปกติ ซึ่งเป็นเรื่องที่ชาวพุทธเราน่าศึกษามาก ว่า “เขารักษาศาสนาของเขาไว้ได้อย่างไร จากภัยทางการเมืองที่หักหาญรุนแรงเช่นนั้น?”

ปัจจุบันนี้ ภัยทั้ง ๓ ประการนั้นยังมีอยู่หรือไม่?

ตอบได้ว่า มีอยู่เหมือนเดิม แต่มีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างเท่านั้น แม้ว่าจะมีความเปลี่ยนแปลงไปบ้าง แต่ก็เหมือนไม่มีการเปลี่ยนแปลงอะไร เพราะเป็นเหมือนกงล้อทางประวัติศาสตร์ ที่หมุนย้อนรอยเดิมเท่านั้น นั่นคือ

- ภัยจากพุทธบริษัทเอง ปัจจุบันนี้มีเรื่องที่น่าเป็นห่วงหลายประการด้วยกัน เช่น

๑. โครงสร้างทางการบริหารคณะสงฆ์ ขาดความคล่องตัวอย่างมาก ยังคงเคลื่อนไหวในรูปที่ย่ำอยู่กับที่ ในสมัยของพระพุทธเจ้าได้ให้ความสำคัญแก่ “การศึกษา การปฏิบัติ การเผยแผ่ การบริหาร การสาธนาอุปการ” ลดหลั่นกันลงมาตามลำดับ แต่ปัจจุบันนี้กลับย้อนหลังไปคือ ให้ความสำคัญแก่ การก่อสร้าง การบริหาร มากเป็นพิเศษ การศึกษา ปฏิบัติ เผยแผ่ เป็นเรื่องที่กระทำกันตามอหยาศัย ไม่มีการจัดการให้ทำเป็นระบบที่ยุติ ลงกันกับหลักของพระพุทธเจ้า บางครั้งบางคราว การอธิบายธรรมในเรื่องเดียวกัน แตกต่างกันอย่างผิดกันคนละศาสนา

๒. การปฏิบัติระดับสมณภวานา และวิปัสสนาภวานา มีการแบ่งกันเป็นสาย ๆ แทนที่จะมาจากสายเดียวกันคือ “สายของพระพุทธเจ้า” กลับตั้งสายกันขึ้นเป็นอันมาก บางคนถึงกับโจมตีกันเอง ทำให้การนับถือพระพุทธศาสนา

แทนที่จะยึดถือพระรัตนตรัยเป็นหลัก กลับไปติดอาจารย์ตน
ยกย่องอาจารย์กันจนบางครั้งชักจะเก่งกว่าพระพุทธเจ้า
เสียอีก

๓. มีการแตกแยกกันออกเป็นรูปนิกาย อย่างที่เคย
เกิดมาแล้วในอดีต มีการบวชกันเองบ้าง บวชกับแม่ชีบ้าง
บวชกับร่างทรงที่อ้างว่าเป็นพระมาก่อนบ้าง จนถึงประกาศ
ตนแยกออกจากการปกครองของคณะสงฆ์ คือไม่ยอมรับ
อำนาจของบ้านเมืองที่ตราพระราชบัญญัติขึ้นปกครองสงฆ์
อันเป็นการล้ำเส้นพระพุทธศาสนาออกไปมากทีเดียว

๔. แม้ว่าชาวพุทธฝ่ายธรรมวาสนจะตั้งสมาคมต่าง ๆ
ขึ้นมา เช่น พุทธสมาคม ยุวพุทธิกสมาคม จนถึงองค์กร
พุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก แต่ก็ไม่มีมีการเคลื่อนไหว
อะไรที่เรียกได้ว่า น่าประทับใจ

ช่องว่างและความบกพร่องต่าง ๆ ในพระพุทธศาสนา
เฉพะอย่างยิ่งคือ ในบ้านเมืองเราในปัจจุบัน ทำให้เพื่อน
ศาสนิกชนของเรา คือ “ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก”
รายงานให้วาติกันทราบทุกแง่ทุกมุมจนให้เห็นว่า พระ
พุทธศาสนาในเมืองไทย อยู่ในสภาพที่เหมือนผลไม้ที่กำลัง
สุกงอมพร้อมที่จะหล่น อันเป็นการเปิดโอกาสให้กรุง
วาติกันวางแผนเพื่อใช้นโยบาย ๒ หน้า เข้าผสมกลมกลืน
เพื่อดูดซึมเอาความดีงามในพระพุทธศาสนาไปเป็นของตน
เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของสังคายนาวาติกัน

ที่ ๒ ซึ่งจากรายงานของคริสต์จักรในประเทศไทยถึง
กรุงวาติกัน ที่ปรากฏในเอกสารแถลงกิจของวาติกัน เล่มที่
๑๑-๑๖-๑๕ นั้น แสดงให้เห็นว่ากรุงวาติกันใช้หลักสูตร
ของซุนวู นักการทหารของจีน คือ "รู้เขา รู้เรา รบร้อย
ครั้งชนะร้อยครั้ง"

ด้วยเหตุนี้ กงล้อแห่งประวัติศาสตร์ ความเพียร
พยายามที่จะทำลายพระพุทธศาสนาในรูปขององค์กรทาง
ศาสนา และโครงสร้างของพระพุทธศาสนาจึงเกิดขึ้นอีก
ครั้งหนึ่ง แต่เป็นการกระทำในรูปของ "เกลียดตัว แต่
กินไข่ เกลียดปลาไหล แต่กินน้ำแกง"

นั่นคือ การวางแผน ใต้อาลอก หรือศาสนสัมพันธ์
เพื่อแสดงความเป็นพวกเดียวกัน แต่ฉันทเหนือกว่าของ
ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกจึงเกิดขึ้น อันเป็นผลจาก
มติสังคายนาวาติกันที่ ๒ ซึ่งถ้าเรามองให้ลึกซึ้งลงไปจะ
พบว่า เป็นแผนที่สร้างขึ้นด้วยการผสมกลมกลืนแนวทาง
ที่เคยเกิดขึ้นมาแล้วในอดีตนั่นเอง โดยมากแล้วจะนำเอา
หลักของพราหมณ์ที่เคยใช้กลืนพระพุทธศาสนามาแล้ว
ในอดีต เข้ามาใช้อีกครั้งหนึ่ง ในขณะที่เดียวกันก็หนุนด้วย
แนวมิชชัน ที่เคยใช้สำเร็จมาแล้วในประเทศต่าง ๆ เช่น

- ศังกราจารย์เข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา ศึกษา
หลักธรรมจนแตกฉาน แล้วนำไปบรรจุไว้ในพระเวทของ
ตน โดยกล่าวอ้างว่าเป็นของพราหมณ์เอง

- บาทหลวงและอดีตบาทหลวงคริสต์บางคน ได้ศึกษาหลักธรรมในพระพุทธศาสนาจนแตกฉาน แล้ววางแผนดูตกคืนหลักธรรมในพระพุทธศาสนาทำนองเดียวกันกับสังฆราชจารย์ แต่เป็นการทำงานในลักษณะสนองตอบนโยบายของสังคายนาวาติกันที่ ๒ ที่ว่า

ศาสนาอื่น ๆ ก็มีความรู้เกี่ยวกับลัทธิธรรมอยู่บ้าง ถึงแม้ว่าจะไม่เข้าถึงความรู้ที่สมบูรณ์ก็ตาม แต่กระนั้นความรู้ที่ศาสนาอื่น ๆ มีอยู่ ก็ล้วนแล้วแต่ได้รับมาจากพระเจ้าพระองค์เดียวผู้ทรงเป็นลัทธิธรรมในตัวพระองค์เอง

แนวทางศาสนสัมพันธ์ของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก จึงเป็นนโยบายดี ๒ หน้า คือหน้าที่ปรากฏแก่ตาคนอื่น คือมหามิตร แต่ภายในจิตเจตนานั้นได้ซ่อนวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของตนเอาไว้ “ทำนองข้างนอก กลบหวานไว้ข้างในขม” ข้อนี้เราสามารถรู้เจตนาที่แท้จริงของเขาได้จาก “บุลเลติน เล่มที่ ๑๖ หน้า ๓๕” ซึ่งได้บ่งบอกเจตนารมณ์ในการศาสนสัมพันธ์ไว้อย่างชัดเจนว่า

“การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ความเข้าใจซึ่งกันและกัน การเคารพซึ่งกันและกัน ระหว่างศาสนาต่าง ๆ ตลอดจนการทำงานศาสนสัมพันธ์ ที่ใช้พฤติกรรมเหล่านี้เป็นเครื่องสนองเป้าหมายนั้น หาใช่เป้าหมายที่แท้จริงที่สุดของศาสนาคริสต์ไม่”

อะไรคือเป้าหมายที่แท้จริงของเขา?

นั่นคือ การเปลี่ยนพระพุทธรศาสนาทั้งหมดให้เป็น ศาสนาคริสต์ การแสดงความเป็นมิตรจึงเป็นเพียง “การเตรียมขั้นต้น เพื่อที่จะได้ประกาศเผยแผ่พระวรสารของ พระคริสต์เท่านั้น”

- พวกพราหมณ์ได้ใช้วิธี ที่เรียกว่า “หากทำลายเขา ไม่ได้ ก็ต้องเอาเขามาเป็นพวก” นั่นคือ การประกาศว่า พระพุทธเจ้า นั้น แท้จริงแล้วเป็นเพียงปางหนึ่งของนารายณ์ อวตารเท่านั้น คือ เป็นอวตารปางที่ ๙ ของพระนารายณ์ เรียกว่า พุทธาวตาร แสดงว่าพราหมณ์กับพุทธเป็นพวก เดียวกัน แต่พราหมณ์ใหญ่กว่าเท่านั้นเอง

- ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกได้นำแนวโน้มมาใช้ โดยบอกว่า “พระพุทธเจ้าเป็นเพียงปกาศกของพระเจ้า ที่พระเจ้าส่งมาประกาศข่าวแก่ตะวันออก เพื่อให้เตรียม ต้อนรับพระเยซูเท่านั้น” ซึ่งหมายความว่าพระพุทธเจ้า และพระเยซูล้วนแต่เป็นคนของพระเจ้า แต่พระเยซูใหญ่ กว่าพระพุทธเจ้าเพราะเป็นบุตรของพระเจ้า แต่พระพุทธเจ้า เป็นเพียงเด็กรับใช้ของพระเจ้าเท่านั้น

งามหน้า และสะอาดดีไหม?

- พวกพราหมณ์ได้นำเอาศาสนพิธีของตนเข้ามาปน ไว้ในพระพุทธรศาสนา และดึงเอาพิธีกรรมในพระพุทธร ศาสนาไปใช้ในนามของตน

- ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ก็ใช้วิธีเดียวกันนี้ ด้วยการปลอมปนพิธีกรรมต่าง ๆ ของพุทธ เช่นการจัดโต๊ะหมู่บูชา การทอดกฐิน ทอดผ้าป่า ฟังลูกนิมิต ตลอดถึงการเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา อันเป็นการกระทำในลักษณะที่เรียกว่า “แสวงจุดร่วม สงวนจุดต่าง” โดยคงเป้าหมายในการทำงานของตนเองไว้

ในขณะที่เดียวกันกับที่ใช้หลักศาสนสัมพันธ์หรือได้อาลอกอยู่นี้ แนวทางแบบมิชชันที่เคยใช้มาก่อนเช่นการทำงานสังคมสงเคราะห์ บรรเทาสาธารณภัย การจัดการศึกษา การรักษาพยาบาล การหางานให้ทำ ได้มีการกระทำในลักษณะที่เร่งความถี่สูงขึ้น ผลที่เกิดขึ้นจากการทำงานแนวนี้ โปรตุเกส ฮอลันดา และอังกฤษ ได้เคยใช้ลัทธิพระพุทธศาสนาในประเทศลังกาเมื่อคราวเข้ายึดครองลังกามาแล้ว คนที่นำวิธีการนี้ไปใช้ ล้วนเป็นคนที่ได้เลือกสรรมาดีแล้ว ทำให้วิธีทำงานมีความนิ่มนวล เป็นมิตร จนกลายเป็นมนตร์สะกดให้เกิดความประทับใจขึ้นชม ทำให้คนไทยเป็นจำนวนมาก มองเห็นเป็นเรื่องที่ควรแก่การอนุโมทนา มากกว่าจะท้วงติง ทั้ง ๆ ที่เจตนาารมณ์ในการกระทำที่แท้จริงนั้นคือ

“การอ่อนแอเพื่อตบเปิด มุ่งไปที่การดึงคนเหล่านั้นเข้ามาเป็นพวกของตน หากได้กระทำไปด้วยความกรุณา

ต้องการจะบรรเทาทุกข์แก่คนเหล่านั้นเพียงประการเดียว
ไม่” นี่คือการเดินที่ควรมอง

เนื่องจากการทำงานของศาสนาคริสต์นิกายโรมัน
คาทอลิก มีแผนงานที่รัดกุมมาก ทั้งคนที่ทำงานกัน เหตุ-
การณ์บ้านเมืองเป็นอย่างไร? ซึ่งอาจดูได้จาก เวียดนาม
ก่อนเป็นคอมมิวนิสต์ เลบานอน และไอร์แลนด์ เรื่อง
เหล่านี้แม้จะมีคนเชื่อ้อยมาก แม้โบราณท่านจะเตือนไว้ว่า

- อย่าเชื่อใจทาง อย่าวางใจคน จะจนใจเอง
- เชื่อคนอย่าเชื่อคน เชื่อหลายหนมักเสียการ ทศกัณฐ์

พระยามาร หนุมานล้วงเอาดวงใจ

- คบคนให้ดูหน้า ชู้ผ้าให้ดูเนื้อ เป็นต้น

จนถึงลืมนิดได้แม้แต่หลักโยนิโสมนสการ คือการทำไว้
ในใจด้วยอุบายอันแยบคาย มีเหตุมีผล คนบางคนก็เลื่อน ๆ
กันไป เพราะคนเหล่านี้เขามีอำนาจเงินตรา ตำแหน่งหน้าที่
การงานเกาะอิงผู้ใหญ่ไว้เป็นพวกได้มาก คนไทยเราแม้จะ
เป็นพุทธที่แปลว่า ผู้รู้ ผู้ตื่น แต่กลับไม่ยอมรับรู้ และ
ไม่ค่อยยอมตื่นกันเป็นอันมาก ทั้งบางคนยังไม่พอใจคนที่
ตื่นขึ้นมาปลุกตนเองด้วย ทำให้คนที่ตื่นขึ้นมาอยู่ในสภาพ
ที่เรียกว่า “จะขำงมุสิก ก็เกรงภาชนะ”

เหตุการณ์ทำนองนี้ นอกจากจะเคยเกิดขึ้นในประเทศอื่น ๆ ที่นับถือพระพุทธศาสนาแล้ว ในประวัติศาสตร์ของไทยเองก็เคยเกิดขึ้นมาแล้ว เช่น ก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ ญี่ปุ่นเข้ามาอยู่ในไทยในฐานะแตกต่างกัน คนไทยไว้เนื้อเชื่อใจไม่คิดเป็นอื่น โดยคิดว่าญี่ปุ่นเองก็คงไม่คิดเป็นอื่น แต่พอญี่ปุ่นบุกเข้ามาในเมืองไทย เพื่อนเราก็กลายเป็นทหารไปทันทีเหมือนกัน แต่กว่าจะรู้ว่า อะไรเป็นอะไร ทุกอย่างก็สายไปแล้ว อย่างที่โบราณท่านบอกว่า

“ซวดแล้วจะโศกา อนิจจาเราช้าไป” หรือสำนวนปัจจุบันว่า “ช้าไปต๋อย” นั่นเอง

ความเป็นชาวพุทธจึงต้องแสดงออกด้วยความรู้ทันตื่นตัว ต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อย่างที่ทรงสอนไว้ว่า ตตฺถ ตตฺถ วิปสฺสตี ให้เป็นประจักษ์ชัดในขณะนั้น ๆ แต่ประวัติศาสตร์ของชาติไทยเรามักจะตื่นช้าเสมอ ที่ตื่นกันได้ง่าย ๆ คือ ตื่นตูม อย่างที่พูดกันว่า “จีนตื่นไฟ ไทยตื่นข่าว” บางคราวก็ตื่นแต่้น อย่างก่อนกรุงศรีอยุธยาจะแตกครั้งที่ ๒ คนส่วนใหญ่ตื่นแต่้นกันเกินไป จนปัญหาที่ควรจะแก้ไขได้ไม่ยอมแก้ไข ปล่อยให้ลูกหลานบานปลายออกไป จึงได้มีการตื่นตัวขึ้นมาเมื่อไฟไหม้กรุงไปแล้ว

แผนการทำงานของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ซึ่งบัญชาการตรงมาจากวาติกันนั้น แม้จะเปลี่ยนวิธีการ

ไปบ้าง แต่ไม่เคยเปลี่ยนหลักการและเป้าหมาย ซึ่งคนไทย
ที่มีความสำนึกอันก่อปรด้วยเหตุผลน่าจะหยุดคิดและ
แสวงหาคำตอบในประเด็นต่อไปนี้บ้างก็จะดี คือ

๑. ประเทศใดก็ตาม ที่นับถือศาสนาเกิน ๒ ศาสนา
เมื่อจำนวนศาสนิกชนของ ๒ ศาสนานั้นกำกวมกัน เหตุการณ์
บ้านเมืองเป็นอย่างไร? ซึ่งอาจจะดูได้ที่เวียดนาม ก่อน
เป็นคอมมิวนิสต์ เลบานอน ไรอร์แลนด์

๒. พระพุทธศาสนาของเราในคนในประเทศใด
นับถือประเทศนั้นก็เป็นเจ้าของเอง ไม่ต้องไปแสดงความ
จงรักภักดีต่อใครในประเทศไหน ๆ พระพุทธศาสนานั้น
หล่อหลอมเข้ากับชาติไทยจนเป็นอันหนึ่งเดียวกัน จะเป็นหรือ
จะอยู่ก็เป็นอยู่ด้วยกัน แต่ในขณะที่เดียวกัน ประมุขของ
ศาสนาคริสต์ในเมืองไทยได้ประกาศอย่างเปิดเผยว่า ศาสนา
อยู่เหนือเชื้อชาติ และได้ประกาศถวายสัตย์ปฏิญาณว่า
จะจงรักภักดีต่อเซนต์ปีเตอร์สันตะปาปา และกรุงวาติกัน
ทั้ง ๆ ที่ประกาศตนเป็นคนไทย หมายความว่าอย่างไร?
และถ้อยนโยบายของวาติกันบรรลุผลซึ่งแน่นอนไม่ใช่วัน
สองวันแน่ เมื่อจำนวนคริสต์ศาสนิกชนมีมากขึ้นจนอยู่
ในระดับใกล้เคียงกับไทยพุทธ บ้านเมืองจะเป็นอย่างไร?

๓. การเผยแพร่ศาสนาของศาสนาคริสต์นิกาย
โรมันคาทอลิก ใช้ศาสนานำหน้าการเมืองมาตลอด แม้
สมัยล่าอาณานิคมก็มีลักษณะอย่างนั้น คนที่บัญชาการ

คริสต์ชนระดับบาทหลวงขึ้นไป เป็นชาวต่างชาติ คนที่นับถือคริสต์ส่วนมากจะเป็นพวกญวนและเชื้อสายญวน บางคนพ่อแม่เป็นญวนแท้ ๆ คนที่เลือดไทยแท้ ๆ มีอยู่จำนวนน้อยมาก ไม่คิดกันบ้างหรือว่า เมื่อจำนวนคนของเขาเพิ่มสูงขึ้น ปัญหาทางเชื้อชาติ ปัญหาทางศาสนาจะต้องติดตามมา และไทยอาจตกเป็นอาณานิคมของวาติกันก็ได้

๔. จากความรู้สึกที่ว่า “ศาสนาย่อมอยู่เหนือเชื้อชาติ” และ “การถวายความจงรักภักดีต่อ เซนต์ปีเตอร์ ลันตะปาปา และกรุงวาติกัน” นั้น ได้แสดงให้เห็นว่า ถ้าคำสั่งของไทยขัดแย้งกับคำสั่งของวาติกัน ผู้นำของศาสนาคริสต์ พร้อมทั้งจะละเมิดคำสั่งของไทย โดยปฏิบัติตามคำสั่งของวาติกัน ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด คือ

รัฐบาลไทยออกประกาศให้นักบวชคริสต์ใช้คำเรียกชื่อตนว่า มุขนายกมิสซัง รองมุขนายกมิสซัง เจ้าอธิการ โบสถ์ บาทหลวง 세미나ร์ เป็นต้น แต่เพราะวาติกันต้องการให้มีการคุกกลืนด้านสมณศักดิ์ จึงเกิดมีอัครสังฆราชสังฆราช พระสงฆ์ราชาคณะ เป็นต้น ขึ้นโดยไม่นำพาต่อคำสั่งที่ขอบด้วยกฎหมายของรัฐบาลไทย

สมัยก่อนคนไทยที่ไปแสดงความจงรักภักดีต่อบ้านเมืองอื่น เขาเรียกว่า “ภักดีต่อไฟต่างดาวท้าวต่างแดน” เป็น

บุคคลที่ควรแก่การรังเกียจ แต่ปัจจุบันใครทำเช่นนั้นแสดงว่ามีเกียรติ แปลกดีไหม?

ด้วยแนวการทำงานที่ว่า “จะใช้ไม้ไม้เป็นด้ามตัดกอไม้” ของศาสนาคริสต์ในคราวนี้ ได้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างสูง เพราะคนไทยพุทธใจดี ยกย่องชาวคริสต์เข้าไปคุมการศึกษาของชาติหลายปี จนผลิตผลจากการศึกษาในปัจจุบัน ทำให้เยาวชนของเราห่างเหินพระพุทธรศาสนาไม่เห็นความสำคัญของศีลธรรม ธรรมจรรยา อย่างสมัยก่อน ทั้งยังเข้าไปขัดขวางการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยของพระซึ่งตั้งมานานแล้ว ไม่ให้มีศักดิ์สิทธิ์แห่งปริญญา แต่ศาสนาคริสต์ตั้งวิทยาลัยแสงธรรมมาไม่กี่ปี กลับได้รับรองศักดิ์สิทธิ์แห่งปริญญา แปลกมากไหมเรื่องนี้

“ไม้แปลกหรือ ไม้เป็นไร คนไทยใจดีเสมอ”

นี่คือ ภัยต่อความมั่นคงของพระพุทธรศาสนา ที่เกิดจากศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ซึ่งเป็นการรุกในแนวมิตร แบบสนิทฉันญาติหวังพิฆาตเมื่อถึงคราว มีการเคลื่อนไหวสูงมาก เพราะมีอำนาจเงิน คน และการทำงานด้วยความจงรักภักดีต่อพระเจ้าของเขา

แต่คนไทยเราเล่าเป็นอย่างไร พระพุทธศาสนาในปัจจุบันนี้ เหมือนต้นไม้ใหญ่ที่มีโพรงรอยวันโคนล้มอยู่ เมื่อมีลมพายุมาจากทิศตะวันตกพัดกระหน่ำ ความชอกช้ำต้องมากขึ้น ใครเล่าจะช่วยชะลอกการหักโค่นของพระพุทธศาสนาในเมืองไทย นอกจากชาวพุทธเราเอง

แน่นอน ปัญหาภายในพระพุทธศาสนาเอง จำเป็นจะต้องแก้ไข แต่ภัยจากศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกก็เหมือนไฟที่กำลังลุกลามมา จำเป็นจะต้องรีบดับเสียก่อน แล้วค่อยมาช่วยกันกำจัดขยะมูลฝอยในบ้าน งานนี้เป็นงานใหญ่มาก จำเป็นจะต้องร่วมแรงร่วมใจกันทุกฝ่าย

แต่อนิจจา น่าอนาถใจนัก พอลคนไทยที่ตื่นตัวขึ้น บอกกล่าวให้คนไทยด้วยกันทราบถึงอันตรายกลับถูกขัดขวางต่อต้านจากคนไทยด้วยกันเอง เช่น

- ห้ามมิให้สื่อสารมวลชนเสนอข่าว บทความเกี่ยวกับเรื่องนี้ แต่สำหรับศาสนาคริสต์แล้ว ยินดีจะถ่ายทอดสดให้จากกรุงวาติกันทีเดียว เพื่อผลทางจิตวิทยาของเขา

- สั่งให้เจ้าหน้าที่คอยขัดขวางห้ามปรามมิให้ไทยพุทธต่อต้าน ท้วงติงศาสนาคริสต์ เพราะกลัวจะเกิดความแตกแยกขึ้นภายในชาติ ช่างเป็นคำสั่งที่เหมือนกับพระเจ้าเอกทัศน์ก่อนกรุงศรีอยุธยาแตกยิ่งนัก

“ในขณะที่พม่าเข้าศึกยิงปืนใหญ่เข้ามาภายในกรุงนั้น ผู้บริหารของไทยห้ามมิให้ไทยยิง และกลัวคุณเธอจะ

หนวกหู ตกใจ คือยินดีที่จะถนอมน้ำใจคนเพียงไม่กี่คน
ชาติบ้านเมืองจะล่มจมก็ไม่เป็นไร และไม่มีใครที่จะป้องกัน
มิให้พม่ายิง ผลสุดท้ายเป็นอย่างไอก็ทราบกันอยู่แล้ว”

ที่แปลกขึ้นไปยิ่งกว่านั้นก็คือว่า คนบางคนแม้ว่าจะ
ได้พบเห็นหลักฐานต่าง ๆ ที่นำมาเปิดเผยให้ทราบกัน แต่
พอทางคริสต์บอกว่า “เป็นความเข้าใจผิดของชาวพุทธ”
เท่านั้น ปลงใจเชื่อลงได้สนิทว่า เป็นเช่นนั้นจริง แล้วหัน
กลับมาท้วงติงคนที่บอกข่าวว่า จะจุดชนวนสงครามศาสนา
ขึ้น อนิจจังน่าสงสารนัก

ที่จริง การเคลื่อนไหวของชาวพุทธบางพวกในคราวนี้
เพียงแต่ต้องการบอกให้คนไทยพุทธทราบถึงอันตรายจาก
คนไทยที่เป็นด้ามให้คนอื่นมาทำลายพระพุทธศาสนาของ
คนไทย เพื่อให้เขาได้ยุติการกระทำนั้น และให้ระงับนโยบาย
ที่จะกลืนศาสนาในแนวได้อาลอกสำหรับประเทศไทย และ
เมื่อจะพูดถึงพระรัตนตรัย หลักฐานคัมภีร์ ท่านแสดงไว้
อย่างไร ขอให้พูดให้แสดงไปอย่างนั้น อย่าบิดเบือน ดูหมิ่น
กัน ให้ต่างคนต่างรับผิดชอบต่อศาสนิกชนของตน ทำให้
สามารถร่วมงานกันได้ อยู่ร่วมกันอย่างมิตรจริง ๆ ไม่มี
ลักษณะปากปราศรัยแต่น้ำใจเชือดคอกัน แต่ให้เป็นไป
อย่างพุทธศาสนสุภาษิตที่ว่า

หทยสฺส สทิสี วาจา วาจาเช่นเดียวกับน้ำใจ คือพูด
อย่างไรคิดอย่างนั้น คิดอย่างไรพูดอย่างนั้น เพราะพระ-
๕๐

พุทธเจ้าซึ่งเป็นศาสดาแห่งชาวพุทธนั้น ทรงไว้ซึ่งความ
บริสุทธิ์เต็มที่

“ทรงทำอะไร ทรงรับสั่งอย่างนั้น ทรงรับสั่ง
อย่างไร ทรงทำอย่างนั้น”

“ศาสนาจึงเป็นเรื่องของเหตุผล ความดี ที่เป็นสัจธรรม
อันสามารถพิสูจน์ได้ การกล่าวอ้างว่าพระพุทธเจ้าเป็น
“ปกาศก” ของพระเจ้า ก็ดี การโมเมเอาว่า ธรรมะใน
พระพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่พระเจ้าของตนมอบหมายให้
พระพุทธเจ้า นำมาแสดงแก่โลกก็ดี การแสดงว่าหลักธรรม
ในทางพระพุทธศาสนา มีอยู่แล้วอย่างสมบูรณ์ในศาสนา
ของตนก็ดี” ล้วนไม่มีเหตุผล ไม่เป็นสัจธรรม ไม่เป็นความ
ดีงาม ที่สามารถพิสูจน์ได้ เพราะหลักฐานทางด้านศาสนา
คริสต์นั้นแพร่หลายมาก จนใคร ๆ ก็สามารถอ่านคัมภีร์
ไบเบิลจบเพียง ๒-๓ วัน และอาจจะบอกได้ว่า เรื่องที่กล่าว
อ้างนั้น คือ “มุสาวาท บิดเบือน โมเม ขี้ตุ๋”

การเผยแพร่ศาสนาแนวนี้จึงไม่เป็นการสมควรอย่าง
ยิ่ง และเข้าใจว่า แม้ชาวคริสต์เองที่มีใจเป็นธรรมพอสมควร
ก็ย่อมเข้าใจได้เป็นอย่างดีว่า เรื่องนั้นไม่ใช่ความจริงแท้
ที่ปรากฏในคัมภีร์ของตน แต่เป็นการนำมาปลอมปน
เพราะความขัดสนหลักธรรมที่คึกคักคึกคักว่าสมบูรณ์
เต็มที่เท่านั้น

ปัญหา เรื่องความมั่นคงของพระพุทธศาสนาในปัจจุบัน
จึงเป็นเรื่องที่ชาวพุทธเราจะต้องตื่นตัวขึ้นมาพิจารณา
ตรวจสอบ แก้ไข ป้องกันรักษา ขจัด ไปตามสมควรแก่
กรณี การทำงานเพื่อชาติ ศาสนา ประชาชนนั้น จะต้อง
ไม่มีอคติเพราะอาศัย

ความผูกพันกันเป็นการส่วนตัว แม้จะมีความผูกพัน
กันบ้าง แต่ถึงคราวจะต้องเสียสละ รับผิดชอบในโลกนี้ย่อมยินดี
เสียสละประโยชน์ส่วนน้อย เพื่อประโยชน์ที่ไพบุลย์มาก
กว่าเสมอ ข้อที่ควรตระหนักคือ

คนเรานั้นตายได้ แต่ชาติศาสนาจะต้องอยู่

- ความขลาดกลัวจนไม่มีเหตุผล อย่าลืมว่าชาติใด
เมืองใดก็ตาม ที่รักษาเอกราช เอกลักษณ์ เอกภาพของ
ตนไว้ได้นั้น เขารักษากันด้วยความกล้าหาญอย่างมีเหตุผล
ความกลัวไม่อาจช่วยอะไรได้หรอก ความกลัวที่พระพุทธ-
ศาสนายกย่องนั้น หมายถึงความกลัวบาปกรรม ความชั่ว
ความผิดเท่านั้น แม้ความแตกแยกของคนในชาติที่กลัวกัน
นั้น ว่ากันตามความเป็นจริง พุทธ-คริสต์ นั้นมีความเป็น
เราเป็นเขามานานแล้ว คนพวกนี้มีความรู้สึกที่ ชาวพุทธ
เป็นพวกนอกกริตทรยศต่อพระเจ้า และเป็นคนโกงเขลามาน
นานแล้ว แม้ว่าความรู้สึกเหล่านี้จะไม่มีทุกคน แต่ส่วนมาก
แล้วจะมีความรู้สึกอย่างนั้น แม้ในกรณีของความแตกแยก

๕๒

จริง ๆ ผู้ฉลาดย่อมเลือกวิธีที่ให้แตกแยกน้อยไว้ก่อน เพื่อไม่ให้เกิดความแตกแยกมากกว่าที่ควรจะเป็น

เนื่องจากคนเรามีภวตัณหา หรือ ความอยากมี อยากเป็นอยู่บ้างน้อยบ้าง ถ้าหากว่าท่านที่อยากเป็น และได้เป็นตำแหน่งต่าง ๆ สมใจแล้ว มีความรับผิดชอบเหมาะสมแก่ฐานะของตน ช่วยกันคิด ช่วยกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในยุคในสมัยนี้แล้ว ไม่มีอะไรยากเกินไปนัก เพราะเป็นการทำงานเพียง "ตัดไฟแต่ต้นลมเท่านั้น"

ในสถานการณ์เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในปัจจุบัน เป็นการบอกให้ทราบว่า ถึงเวลาแล้วที่จะพิจารณาบททวนถึงฐานะ ปฏิญาณที่ได้ให้ไว้ในกรณีต่าง ๆ เพื่อช่วยกันธำรงรักษาความมั่นคงของ "ชาติไทย พระพุทธศาสนา พระมหากษัตริย์" ไว้ชั่วกาลนาน

ประเทศไทยเรามีธงไตรรงค์เป็นธงชาติ ซึ่งเรามักพูดกันว่า สีแดงหมายถึงชาติ สีขาวหมายถึงศาสนา สีน้ำเงินหมายถึงพระมหากษัตริย์

แต่มีใครคิดใหม่ว่า สีขาวที่หมายถึงศาสนานั้น หมายถึงอะไร

แน่นอน ย่อมหมายถึงพระพุทธศาสนา ที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงตั้งพระราชนิพนธ์ไว้ว่าจะอุปถัมภ์ ตามข้อความที่ทราบกันแพร่หลายว่า

“ตั้งใจจะอุปถัมภ์กษัตริย์ ยอเยกพระพุทธศาสนา
ป้องกันขอบขัณฑสีมา รักษาประชาชนและมนตรี”

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อทรงคิด
ธงชาติไทย ได้ประทานความหมายถึงสีทั้ง ๓ แห่งธง
ไตรรงค์ไว้อย่างเด่นชัดว่า หมายถึงพระพุทธศาสนา ดัง
พระราชดำรัสที่ทรงนิพนธ์ไว้ในเรื่อง “เครื่องหมายแห่ง
“ไตรรงค์” (จากหนังสือคุณิตสมิต ฉบับพิเศษ ๒๕๖๑
หน้า ๕๒) ว่า

ขอพรำรำพรรณบรรยาย	ความคิดเครื่องหมาย
แห่งสีทั้งสามงามถนัด	
ขาว คือบริสุทธิ์ศรีสวัสดิ์	หมายพระไตรรัตน์
และธรรมะกุ่มจิตไทย	
แดง คือโลหิตเราไซ้	ซึ่งยอมสละได้
เพื่อรักษะชาติศาสนา	
น้ำเงิน คือสีโสภะ	อันจอมประชา
ธ โปรดเป็นของส่วนองค์	
จัดริ้วเข้าเป็นไตรรงค์	จึงเป็นสีธง
ที่รักแห่งเราชาวไทย	
ทหารอวดารนำไป	ยงยุทธวิชัย
วิชาติชูเกียรติสยามฯ	

ดังนั้น เราจะพบความจริงว่า คนไทยที่นับถือพระพุทธศาสนา ที่หล่อหลอมเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับชาติไทย จนไม่อาจแยกจากกันได้ จึงมีหน้าที่โดยตรงในการพิทักษ์รักษาไว้ ซึ่ง “เอกราช เอกลักษณ์ และเอกภาพของความเป็นชาติไทย พระพุทธศาสนาและพระมหากษัตริย์ของชาติไทย” ด้วยความรัก เคารพ เคารพ เคารพ และเสียสละอย่างแท้จริง ไม่ใช่ทำเพียงร้องเพลงชาติอย่างเดียว

ในกรณีของพระพุทธศาสนานั้น ชาวพุทธทุกคนจึงมีหน้าที่โดยตรงที่จะต้อง

๑. บำรุงพระพุทธศาสนา ด้วยการสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนาในด้านการศึกษา การเผยแผ่ การบริหาร การสร้างศาสนสถานต่าง ๆ

๒. บำบัด คือการพยายามขจัดสิ่งที่เป็นพิษ ภัยอันตรายต่อความมั่นคงของพระพุทธศาสนาด้วยความไม่ประมาทตามพระพุทธโอวาทที่ตรัสไว้ว่า “เธอทั้งหลายจงทำประโยชน์ตนและประโยชน์คนอื่นให้สมบูรณ์ด้วยความไม่ประมาทเถิด” นั่นเอง

๓. บริหาร คือช่วยกันรับผิดชอบต่อพระพุทธศาสนา ไม่ใช่โยนให้เป็นภาระของใครพวกใดพวกหนึ่ง โดยเฉพาะแต่เป็นงานที่ทุกคนจะต้องรับผิดชอบร่วมกันทั้งด้านความเลื่อมใสและความเจริญ

๔. รักษา คือการรักษาความดีต่าง ๆ ที่มีอยู่ในพระพุทธานุภาพ เพราะความดีเหล่านั้นได้แสดงให้เห็นแล้วว่าสามารถรักษาความเป็นไทยสืบต่อกันมาเป็นเวลานานเพื่อให้มรดกคือ พระพุทธานุภาพนี้ ได้เป็นมรดกที่ทรงคุณค่าสำหรับลูกไทยหลานไทยซึ่งจะเกิดและเจริญเติบโตมารับผืนขอบประเทศชาติ พระพุทธานุภาพ และพระมหากษัตริย์ในโอกาสต่อไป

ถ้าหากว่าพระพุทธานุภาพต้องเสื่อมไปในยุคสมัยของเรา ลูกหลานรุ่นหลังเกิดมา ได้ศึกษาประวัติศาสตร์ ทราบความดีงามของพระพุทธานุภาพ ซึ่งเป็นมรดกประการหนึ่งที่จะได้รับจากบรรพบุรุษ แต่กลับไม่ได้รับ เพราะรักษา กันไว้ไม่ได้ ลูกหลานรุ่นต่อไปคงจะต้องเปลี่ยนเนื้อเพลงที่ร้องกันว่า "วิญญูณปุจะร้องว่า ลูกหลานจัญไร ๆ ๆ" เป็น "พวกลูกหลานจะร้องว่า วิญญูณปุจัญไร ๆ ๆ" ซ้ำแล้วซ้ำอีก

การสืบต่ออายุพระพุทธานุภาพด้วยวิธีดังกล่าวนี้ เราสามารถทำได้ด้วยวิธีที่เคยทำกันมา นั่นเอง แต่ควรเพิ่มความตั้งใจ ความเสียสละ ความพยายามให้มากกว่าก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ

การศึกษา ให้รู้ให้เข้าใจในพระพุทธานุภาพ จนมีความศรัทธาเพิ่มขึ้น เห็นคุณงามความดีของพระพุทธานุภาพ จนเกิดการยอมรับ นับถือ ที่เข้าถึงใจจริง รู้สึกว่าพระ

พุทธศาสนาเป็นสมบัติอันล้ำค่าที่บรรพบุรุษของเรารักษากันมาเป็นพัน ๆ ปี จนพร้อมที่จะนำหลักธรรมไปปฏิบัติ ตามสมควรแก่หน้าที่ของตน และพยายามชวนชวรายให้ ลูกหลานที่บ้าน ที่โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัยได้ศึกษาเล่าเรียนกัน เพื่อให้พวกเขาพร้อมที่จะบำรุงรักษาพระพุทธศาสนาต่อไป

การปฏิบัติ คือการนำเอาหลักธรรมไปปฏิบัติกันตามสมควรแก่ฐานะของอุบาสก อุบาสิกา พระภิกษุ สามเณร เพราะหลักธรรมในพระพุทธศาสนานั้นเปรียบเหมือนยาสำหรับรักษาโรค คือ ความทุกข์ คนเราทุกคนต้องการความสุข ไม่ต้องการความทุกข์ เมื่อนำธรรมะไปปฏิบัติจนสามารถบำบัดทุกข์ได้ ก็เป็นการช่วยให้ตนเองและผู้อื่นมีความพอใจยินดีที่จะปฏิบัติตาม เพราะว่าคนเราจะทำอะไรก็ตามเขาย่อมคิดเสมอว่า สิ่งที่เขาทำนั้นคือ “อะไร? ทำไปเพื่ออะไร? ทำไปแล้วได้ประโยชน์อย่างไร?” ถ้าเขามองไม่เห็นประโยชน์ เขาก็จะไม่ทำสิ่งนั้น การปฏิบัติตามธรรมะในพระพุทธศาสนา อำนวยประโยชน์และความสุขให้แน่นอน แต่ประโยชน์นั้นจะเกิดเมื่อลงมือปฏิบัติแล้ว เหมือนยาที่จะเกิดประโยชน์หลังจากรับประทานยาแล้วฉะนั้น

การเผยแพร่ คือการนำหลักธรรมไปประกาศ ชี้แจง บอกรู้ให้คนอื่นยอมรับ นับถือ เชื่อฟังและทำตาม ซึ่งอาจจะทำได้ด้วยวิธีต่าง ๆ ไม่จำเป็นจะต้องเป็นเทศน์ เท่านั้น การปาฐกถา บรรยาย แม้การสนทนากันก็ทำได้ ปัจจุบันงานเผยแพร่พระพุทธศาสนา มีอุปกรณ์ช่วยมาก ถ้ามีความตั้งใจจริง เสียสละ และทำงานเพื่อพระพุทธศาสนา จริงแล้ว โอกาสมีมากเหลือเกิน ที่ไม่ควรลืม คือต้องทำ เพื่อพระพุทธศาสนาและเพื่อคนฟัง ไม่ใช่ทำเพื่อประโยชน์ คือ ลาภ สักการะ ชื่อเสียงของตน และการเผยแพร่พระพุทธศาสนาจะต้องพูดแสดงไปตามที่พระพุทธเจ้าทรง แสดงไว้ ไม่ใช่ว่ากันเองหรือว่าเอาเอง จนพูดเรื่องเดียวกัน แต่เหมือนคนละศาสนากันอย่างบางกรณี

ปัจจุบันคนไทยบางพวกคิดว่า ชาวคริสต์ดีแต่ให้ ชาวพุทธดีแต่ขอ ซึ่งเป็นความคิดที่น่าน่าสนใจมาก อย่าลืมนะว่าที่ชาวคริสต์เขาให้นั้น เขาก็ขอมาให้เหมือนกัน และเขาให้เพื่อให้เราเป็นพวกเขา นับถือเขา ไปสังกัดกรุง วาติกันตามพวกเขา แต่ชาวพุทธเราที่ให้กัน เป็นเรื่องของ ครอบครั้วพุทธที่ต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การให้จึงเป็น การทำงานตามหน้าที่ แม้การรับก็เป็นการรับเพื่อให้ได้ ทำงานตามหน้าที่ และสิ่งที่รับไปก็กลายเป็นสมบัติกลาง ที่อยู่กับคนไทย เมืองไทย ประเทศไทยนี้เอง

พุทธศาสนิกทุกคน จึงต้องตระหนักว่า ความรับผิดชอบต่อพระพุทธศาสนาเป็นหน้าที่ของทุกคน พระพุทธศาสนาไม่ใช่พระสงฆ์ พระสงฆ์ก็ไม่ใช่พระพุทธศาสนา พระสงฆ์เป็นแต่เพียงบุคคลในพระพุทธศาสนาเช่นเดียวกับ อุบาสก อุบาสิกา ซึ่งสรุปรวมเรียกว่า พุทธมามกะ และ พุทธมามิกา ซึ่งแปลว่า “ท่านที่ถือว่าพระพุทธศาสนาเป็นของเรา”

เราจะทำอย่างไรกับพระพุทธศาสนาของเรา?

นั่นคือ การทำดังกล่าวแล้วตามหน้าที่ของตน ในกรณีของอันตรายที่เกิดจากแผนдукกลืนพระพุทธศาสนาของคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกดังกล่าวนั้น เป็นหน้าที่ของเราที่จะปกป้องรักษาสมบัติของเราไว้ แต่ทั้งนี้มิได้หมายถึงการต่อสู้กันด้วยกำลัง อาวุธ อย่างที่คนบางพวกคิดว่าจะ เป็นสงครามศาสนา

แต่ต้องเป็นการต่อสู้กันด้วยเหตุผลและความดี ที่สามารถพิสูจน์ได้

ในขณะที่เดียวกันพึงรู้ไว้ด้วยว่า ชาวคริสต์เขาทำงานด้วยความตั้งใจ ความเสียสละและความศรัทธาต่อพระเจ้าของเขาสูงมาก เป้าหมายแห่งการทำงานของเขาดังกล่าวนั้น ในตอนต้น เป็นเป้าหมายที่ซ่อนเร้นมาก คนไทยมีเชื่อกฎหมายนิยมนิยามฝรั่งอยู่มาก การได้เข้าเรียนโรงเรียนฝรั่ง พูดภาษาฝรั่ง รักษาโรงพยาบาลฝรั่ง เป็นความสง่ามีเกียรติสำหรับคนบางพวก และที่สำคัญคือคนไทยมีพื้นอัธยาศัยที่ประกอบด้วยความกตัญญูสำนึกคุณต่อผู้มีอุปการะคุณ ยิ่งคนที่อุปการะต่อตนเป็นชาวต่างประเทศ หรือเกี่ยวข้องกับชาวต่างประเทศ ยิ่งมีความสำนึกคุณสูงมากขึ้น ซึ่งกรณีนี้ก็เป็นความดีควรแก่การอนุโมทนา

แต่คนเราจะต้องคิดถึงเหตุผลว่า อะไรคือเรื่องส่วนตัว
อะไรคือเรื่องส่วนรวม ไม่ใช่แสดงความกตัญญูต่อคนจน
ทรยศต่อชาติ คือ ยอมทำลายเอกราช เอกลักษณ์ เอกภาพ
ของชาติบ้านเมือง เพื่อแสดงความกตัญญูต่อคนบางพวก
ประเด็นสำคัญในเรื่องนี้คือ

ใครจะชี้แจงให้คนของเราเข้าใจเหตุผลในเรื่องนี้?

คนที่ทำงานเหล่านี้ได้ผลมากที่สุด คือ ฝ่ายจัดการ
ศึกษาของไทยในระดับต่าง ๆ และท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ
คนของเราในฐานะนั้น ๆ ช่วยกันรับผิดชอบดังกล่าวแล้ว

อีกประการหนึ่ง ชาวคริสต์ทั้งที่เป็นนักบวช และ
ชาวบ้าน เขาทำงานเพื่อพระเป็นเจ้ากัน เช่น ทำงาน
บรรเทาสาธารณภัย ก็บอกว่าพระเจ้าส่งคนมาช่วยพวก
ท่านแล้ว จัดสร้างหมู่บ้านจัดสรร ถ้าเป็นคนคริสต์ด้วยกัน
เขาจะลดราคาลงให้จำนวนหนึ่ง โดยบอกว่าพระเจ้าช่วยเหลือ
ท่าน ๒๐ เปอร์เซ็นต์ เป็นต้น

ชาวพุทธเราไม่จำเป็นต้องมาในแนวนั้น แต่น่าจะ
แสดงความมีน้ำใจต่อกันในฐานะที่เป็นชาวพุทธด้วยกัน

อย่าลืมว่า ปัจจุบันนี้ศาสนาคริสต์ใช้วิธีการทุกรูปแบบ
ที่จะดึงคนไทยพุทธให้เข้าไปเป็นพวกของตน ถ้าเราปล่อย
ให้เขาทำเช่นนั้นอยู่เรื่อยไป วันหนึ่งจำนวนศาสนิกของเขา
เพิ่ม ความเป็นเราเป็นเขา พวกเรา พวกเขาจะสูงขึ้น นั่นคือ

จุดอันตรายอย่างที่ เลบานอน เวียดนาม ลังกา ประสบอยู่
และเคยประสบมาแล้ว

ความคิดของคนบางพวกที่ว่า เขาไม่ทำอย่างนั้นหรอก
เรามีของดีอยู่แล้ว ไม่ต้องกลัวหรอก เขาทำอะไรเราไม่ได้
หรอก เป็นต้น พึงเข้าใจว่า ที่แท้แล้วนั่นคือความประมาท
อันเป็นทางแห่งความตาย

พระบรมราโชวาทของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
รัชกาลปัจจุบัน

“ธรรมในพระพุทธศาสนาจะสามารถคุ้มครองรักษาและ
อุ้มชูประคับประคองสังคมให้ผาสุกร่มเย็นได้สมดังที่ต้อ
งการ”

พระราชทานเนื่องในพิธีเปิดการประชุม
ยุวพุทธิกสมาคมทั่วประเทศ ครั้งที่ ๖

“ทุกคนที่ถือตัวว่าเป็นพุทธศาสนิกชน จะต้องศึกษา
พระพุทธศาสนาตามภูมิปัญญาความสามารถและโอกาส
ของตน ๆ ที่มีอยู่เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้อง
กระจ่างชัดขึ้นในหลักธรรม เมื่อศึกษาเข้าใจและเห็น
ประโยชน์แล้ว ก็น้อมนำมาปฏิบัติทั้งในการดำเนินชีวิต
ประจำวันและการงานของคนเพื่อให้เกิดความสุข ความ
สงบร่มเย็นและความเจริญงอกงามในชีวิตเพิ่มพูนขึ้นเป็น
ลำดับตามขีดความสามารถปฏิบัติของแต่ละคน ถ้าชาวพุทธ
รู้ธรรม ปฏิบัติธรรมะอย่างถูกต้องทั่วถึงกันมากขึ้น ปฏิบัติ
การเบียดเบียนพระศาสนาให้เสื่อราหมองก็ลดน้อยลง.....”

พระราชทานแก่ผู้เข้าร่วมสัมมนาเรื่อง
“การทะนุบำรุงรักษาพระพุทธศาสนา”
เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๒๕

ณ ศาลาธรรมชินราชปัญจมบพิท วัดเบญจมบพิตร